IESB
INSTITUT EDUCACIÓ SECUNDÀRIA BINISSALEM

GOIB CONSELLERIA EDUCACIÓ, UNIVERSITAT I RECERCA

Programació del Departament de Filosofia

Curs 2020-2021

IES Binissalem

Aprovada en la reunió de departament realitzada el 18/11/2020

Matèria Valors Ètics (ESO) 6

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau. 6

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge. 8

Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge. 10

Criteris i procediments de recuperació. 11

Matèria Valors 1r ESO 11

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 11

Seqüència dels continguts 1r ESO 12

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 12

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 13

Matèria Valors 2n ESO 13

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 13

Seqüència dels continguts 2n ESO 14

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 14

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 14

Matèria Valors 3r ESO 15

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 15

Seqüència dels continguts 3r dESO 15

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 16

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 16

Matèria Valors 4t ESO 16

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 16

Seqüència dels continguts 4t d'ESO 17

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 17

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 17

Matèria Filosofia 4t ESO 18

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau. 18

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge. 20

Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge. 22

Criteris i procediments de recuperació. 23

Matèria Filosofia 4t ESO 23

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 23

Seqüència dels continguts 24

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 24

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 25

FILOSOFIA 1R BATXILLERAT 25

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau. 25

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge. 27

Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge. 28

Criteris i procediments de recuperació. 29

Matèria Filosofia 1r de BATXILLERAT 30

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 30

Seqüència dels continguts 30

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 31

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 31

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2N DE BATXILLERAT 31

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau. 31

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge. 32

Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge. 34

Criteris i procediments de recuperació. 35

Matèria HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2n de BATXILLERAT 35

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 35

Seqüència dels continguts d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2n de BATXILLERAT 36

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 37

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 37

PSICOLOGIA DE 2N DE BATXILLERAT 37

Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau. 37

Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge. 37

Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge. 39

Criteris i procediments de recuperació. 40

Matèria PSICOLOGIA DE 2n de BATXILLERAT 40

Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats. 40

Seqüència dels continguts PSICOLOGIA PER 2N BATXILLERAT 41

Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació 41

Estàndards d'aprenentatge avaluables. 42

Mètodes pedagògics, així com els materials i recursos didàctics que s'utilitzaran. 42

Mètodes pedagògics a l'ESO 42

Mètodes pedagògics Batxillerat 43

MATERIALS 45

Distribució espai-temps. 45

Activitats d'ampliació i de reforç. 45

Elements transversals tractats. 46

Comprensió lectora. 46

Expressió oral i escrita. 46

Comunicació audiovisual. 46

Tecnologies de la informació i la comunicació. 46

Esperit emprenedor basat en aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític. 47

Educació cívica i constitucional. 47

Procediments de suport i de recuperació. 47

Pla de suport als alumnes repetidors 48

Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors. 48

VALORS ÈTICS 48

FILOSOFIA Batxillerat. 49

Activitats complementàries i extraescolars que es pretenen fer des de l'equip docent. 49

VALORS ÈTICS 1r 49

BATXILLERAT 50

Adaptacions necessàries per atendre l'alumnat amb NESE 50

Plans d'actuació. 50

Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars. 51

Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius 51

Seguiment de la programació didàctica. Indicadors d'assoliment. 51

Prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat. 52

1. Matèria Valors Ètics (ESO)

1.1 Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Tal com s'estableix en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat i en l'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener la nostra matèria contribueix profundament a desenvolupar tota una sèrie de competències clau.

Més enllà del que estableix la normativa, Valors Ètics és una matèria que es relaciona directament amb l'adquisició de distintes de les competències bàsiques, i en especial de la **competència social i ciutadana**.

La matèria de Valors Ètics afavoreix les competències socials dels alumnes i propicia l'adquisició d'habilitats per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. A més de contribuir a reforçar l'autonomia, l'autoestima i la identitat personal, afavoreix el desenvolupament d'habilitats que permeten participar, prendre decisions, triar la manera adequada de comportar-se en determinades situacions i a fer-se responsable de les mateixes decisions i de les conseqüències que se'n deriven. La Filosofia com a disciplina reflexiva també contribueix a millorar les relacions interpersonals de l'alumnat, ja queeballa habilitats que potencien que els alumnes prenguin consciència dels seus valors, pensaments, accions o sentiments. En el desenvolupament de la matèria es treballen especialment els vincles entre persones, afavorint l'adquisició de relacions basades en els sentiments d'ajuda, i en la resolució no violenta dels conflictes a través del diàleg i la cooperació en lloc de l'enfrontament.

L'educació per a la convivència, la participació, el coneixement de la diversitat i de les situacions de discriminació i injustícia, permeten consolidar les habilitats socials, ajuden a generar sentiments compartits i no excloents, a reconèixer, acceptar i fer servir convencions i normes socials de convivència i interioritzar els valors de respecte, cooperació, solidaritat, justícia, no-violència compromís i participació, tant en l'àmbit personal com en el social.

El coneixement dels fonaments i les maneres d'organització dels estats i de les societats democràtics i altres continguts específics d'educació per a la ciutadania també afavoreixen en l'adquisició de la competència social i ciutadana. L'evolució històrica dels drets humans i la manera com es concreten i es respecten o es vulneren en el món actual, particularment, en casos de conflicte, és un altre dels nuclise contingut que contribueixen a la competència social i ciutadana. En aquesta etapa, s'inclouen continguts relatius a l'actuació dels organismes internacionals i d'aquells moviments, organitzacions i forces que treballen a favor dels drets humans

i de la pau.
La globalització i les implicacions que comporta per als ciutadans, és un altre dels eixos de continguts que facilita als alumnes instruments per construir, acceptar i practicar normes de convivència d'acord amb els valors democràtics, exercir els drets i les llibertats, assumir les responsabilitats i deures cívics i, en definitiva, participar activament i plenament en la vida cívica. En aquest sentit Valors Ètics és la matèria, que més clarament pot contribuir al fet que els nostres alumnes assoleixin aquesta competència social i cívica que és fonamental per a la convivència de ple dret com a persones autònomes en una societat que no para de canviar i oferir nous reptes als seus ciutadans.

Competència per aprendre a aprendre també està present en aquesta matèria, alhora que els alumnes es fan cada cop més conscients dels seus actes com a ciutadans i dels seus drets i deures, així com també dels seus valors, sentiments i decisions, van aprenent a conèixer més profundament les seves capacitats i limitacions. Així es fomenta la consciència de les mateixes capacitats a través de l'educació afectiva-emocional i les relacions entre intel·ligència, emocions i sentiments. Així mateix, l'estímul de les habilitats socials, l'impuls del treball en equip, la participació i l'ús sistemàtic de l'argumentació, la síntesi de les idees pròpies i alienes, la confrontació ordenada i crítica de coneixement, informació i opinió afavoreixen també els aprenentatges posteriors.

Si volem que els nostres alumnes arribin a exercir de manera responsable la ciutadania no podem deixar de banda la competència d'**iniciativa, autonomia i iniciativa personal**. El A Valors Ètics treballem especialment el pensament crític l'argumentació, la construcció del pensament propi, l'estudi de casos que suposen una presa de postura sobre un problema i les solucions possibles. Resulta de vital importància que els alumnes puguin assolir un cert nivell d'autonomia i iniciativa personal per poder exercir plenament la seva ciutadania. Aquesta competència per tant serà especialment tinguda en compte a l'hora de desenvolupar la matèria, les proves de caràcter obert, la participació en diàlegs, així com el desenvolupament de determinats continguts afavoreixen l'adquisició per part dels alumnes de les competències necessàries per formar-se una opinió pròpia sobre els distints aspectes del currículum i del món que els envolta

La participació en els debats i exposicions, la realització de reflexions i argumentacions, contribueixen a la **competència en comunicació lingüística**. D'altra banda, la comunicació de sentiments, idees i opinions, imprescindibles per aconseguir els objectius d'aquesta matèria, en utilitzar tant el llenguatge verbal com l'escrit, la valoració crítica dels missatges explícits i implícits en fonts diverses i, particularment, en la publicitat i en els mitjans de comunicació, també ajuden a l'adquisició de la competència comunicació lingüística. No podem oblidar tampoc que els alumnes hauran de familiaritzar-se amb tot un conjunt de termes i conceptes que i hauran d'aprendre a usar-los correctament en el seu context, enriquint així el seu vocabulari.

Finalment no podem oblidar el treball de la **competència digital** no només amb el treball dins la matèria amb tota una sèrie d'eines TAC, sinó sobretot a través de la reflexió sobre els canvis tecnològics i els nous reptes que representen en les nostres vides per tal de fer un ús intel·ligent i responsable del gran poder que impliquen aquestes noves tecnologies. També treballarem en la nostra matèria la competència de **consciència i expressions culturals** a través de tot un treball sobre la diversitat de les nostres societats i la tolerància i respecte que es mereix aquesta forma de riquesa que alhora presenta nous reptes per a la convivència. Encara que en menor mesura també treballem la **competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia**, tant pel que respecta al desenvolupament del pen sament lògic en les argumentacions i en l'anàlisi dels discursos, com pel que respecta a la reflexió sobre la interacció entre ciència tecnologia i societat, tan important en els nostres dies com les mateixes competències científiques i tecnològiques.

1.2 Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Tots els procediments utilitzats han de donar al professor i als mateixos alumnes informació sobre la seva situació dins el procés d'aprenentatge i sobre el procés mateix.

Els instruments d'avaluació són globalment de tres tipus: 1. observació dels alumnes a la classe i del treball i evolució dels mateixos, l'anàlisi d'activitats, treballs o tasques dels alumnes i finalment les proves escrites o orals. Les preguntes que fan, l'interès pel treball, la seva iniciativa, etc. proporcionen molta informació sobre la seva actitud, però també sobre la idoneïtat del procediment d'ensenyament.

Intentarem mesurar aquests ítems a través **d'indicadors d'assoliment,** com ara rúbriques, avaluacions formatives, que informin l'alumne tant dels que s'espera d'ells com del seu progrés.

Tots aquests procediments d'avaluació estaran dirigits a avaluar desenvolupament dels alumnes i del seu progrés en l'adquisició de competències i tindran especialment en compte el principi d'atenció a la diversitat.

És important que l'alumne desenvolupi la consciència sobre el seu propi aprenentatge. Per això és important incorporar al procés d'aprenentatge procediments d'autoavaluació i coavaluació i fer partíceps als alumnes de les notes i progressos en l'aprenentatge.

En aquest sentit els criteris de qualificació de l'aprenentatge es centraran en 2 elements:

1. **Continguts i competències 70% de la nota : Activitats, tasques i treballs i proves escrites.** Es valoraran tot un seguit d'activitats, treballs, tasques i proves (incloem aquí les activitats, els comentaris, resums, recerca d'informació, crítiques, presentacions, proves escrites, treballs individuals i en grup, altres activitats que encarregui el professor.

   S'hauran de fer les activitats tant a l'aula com a casa. Aquestes activitats es valoraran en funció de la dificultat i en total suposen un 70%. En aquest apartat s'avaluarà no només els continguts assolits sinó sobretot les competències és a dir la capacitat per transferir els aprenentatges fets a altres àmbits i contextos. Per aprovar l'avaluació s'ha de tenir aprovada la part de Continguts i Competències.

2. **Actitud 30% de la nota: (Participació, treball cooperatiu, interès, esforç, escolta activa esforç)**

Es valoraran les actituds de l'alumne durant les classes. Aquestes suposen un 30% de la nota de la matèria. Per poder obtenir bona qualificació es valoraran els següents indicadors d'assoliment:

-Actitud cooperativa en les feines de grup o en parelles.

-Treball a classe i a casa, puntualitat lliurament activitats, dedicació, interès i esforç.

-Participació activa en els diàlegs i debats, i activitats de grup respectant els torns de paraula.

-Actitud de respecte envers els companys i les opinions distintes a la pròpia.

-L'interès que té l'alumne cap a la matèria, continguts i cap al propi aprenentatge.

D'aquests elements (proves, activitats i actitud) a més del que ja s'ha mencionat, el professor farà especial esment en:

- **La comprensió** dels conceptes i temes que es presenten i la **capacitat de relacionar-los adequadament**, més enllà de la repetició memorística.

- **L'estructuració**, la **claredat expositiva, la coherència,** l'ordre de l'argumentació i la completesa en les respostes.

- La **capacitat de Transferir** els aprenentatges a contextos reals i de la seva vida quotidiana.

- **L'originalitat i creativitat** així com el pensament propi i la capacitat de tenir un **punt de vista autònom** així com el **sentit crític** respectes les opinions i fets que ens envolten.

- **La capacitat d'anàlisi, lectura comprensiva i valoració crítica tant** en els comentaris de text, com en articles, notícies, vídeos, tuits, etc.

- **La correcció** escrita i oral, tant **gramatical com ortogràfica i estilística,** així com una acurada presentació de les tasques (tan digital com en paper). Una ortografia deficient podrà restar fins a un 10% de la qualificació de treballs activitats i proves escrites.

- **L'actitud positiva** cap a la matèria i els temes tractats, l'interès i l'esforç de l'alumne. Una **actitud respectuosa** envers els companys, el professorat i el clima de treball. **La puntualitat** tant a l'hora d'entrar a l'aula com a l'hora de realitzar i lliurar les feines.

La nota final de curs serà la mitjana de les notes mitjanes ponderades de les tres avaluacions i per aprovar la matèria ha de ser igual o superior a 5. PEr tant l'avaluació serà permanent durant tot el curs i no només al final.

Àmbits: Per aquells nivells com primer d'Eso on es treballa per àmbits la nota de Valors Ètics correspon a la nota d'àmbits Social i artístic amb les variacions que el professor vagi introduint en funció de les activitats i tasques més relacionades amb la matèria.

Pel que fa als **criteris de qualificació** ens remetem al que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge.

COVID19 - **Tots aquests indicadors i procediments i criteris d'avaluació s'aniran adaptant en funció dels distints escenaris seguint les indicacions de les autoritats sanitàries i de la Conselleria d'Educació. Tots els indicadors i procediments i criteris d'avaluació indicats són compatibles amb els tres escenaris i només necessitaran lleugers ajustaments en cas de canvi d'escenari.** ***En tots els escenaris, es fomentarà el paper actiu de l'alumne en la seva avaluació per mitjà de l'autoavaluació, la coavaluació i l'heteroavaluació.***

1.3 Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la mateixa pràctica docent. Per això anirem incorporant elements de coavaluació i autoavaluació que proporcionen informació sobre el procés d'ensenyament aprenentatge, alhora que anirem adaptant-lo a les característiques de cada grup i cada alumne.

Pel que fa a les **Estratègies** d'avaluació intentarem que siguin tan variades com sigui possible incorporant la participació dels alumnes en l'avaluació dels seus assoliments, l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals o la coavaluació o heretoavbaluació.

Partirem de **l'Observació sistemàtica** del treball dels alumnes, proves orals i escrites, lles tasques i activitats, els quaderns d'aprenentatge o els treballs de classe, que han de permetre integrar totes les competències de forma coherent.

Entre els procediments d'avaluació volem destacar:

-Una **avaluació inicial** permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

-D'altra banda, **l'avaluació continuada i formadora** que està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs. Per això sempre que ens sigui possible farem ús de les **rúbriques** d'Avaluació. L'avaluació ha de servir també per desenvolupar la competència d'**Aprendre a aprendre,** essent no l'objectiu final sinó un element més del procés d'aprenentatge.

El docent, escolta, orienta i estimula; guia les recerques i les descobertes; fomenta el diàleg, la creativitat i l'adquisició de l'esperit crític; dóna suport, i ofereix models i reptes. Ha de dur a terme la seva acció tenint en compte les característiques personals i del grup, en aquest sentit l'avaluació ha de ser un **instrument d'aprenentatge** i per tant una avaluació eminentment formadora.

1.4 Criteris i procediments de recuperació.

Per aquells alumnes que no assoleixin els objectius i competències pròpies de la matèria i que per tant obtinguin una qualificació inferior a 5 s'estableixen els següents criteris i procediments de recuperació encaminats al fet que tots els alumnes puguin superar la matèria.

Per les avaluacions suspeses: El professor durant la següent avaluació podrà fer una prova de recuperació de la part d'activitats i/o oferir la possibilitat a l'alumne de recuperar mitjançant l'elaboració d'unes tasques o treball que ajudi a l'assoliment dels continguts i competències no assolides. No serà necessari recuperar les avaluacions suspeses si la qualificació mitjana de final de curs arriba a 5.

Si la qualificació final no arriba a 5, es podrà dur a terme una recuperació escrita que podrà anar acompanyada de l'elaboració d'un dossier d'activitats encaminades a ajudar a l'alumnes pugui assolir els objectius de la matèria. En tot moment aquest procediment de recuperació s'adaptarà per poder permetre l'atenció a la diversitat dels nostres alumnes tenint en compte el que estigui establert en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre.

Pel que fa als criteris de recuperació ens remetem al que estableix el **Decret 34/2015** de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge a partir d'ells determinarem si l'alumne ha assolit els objectius competències mínimes per superar la matèria.

Tots aquests procediments i estratègies s'aniran adaptant en funció dels distints escenaris seguint les indicacions de les autoritats sanitàries i de la Conselleria d'educació. Tots els procediments i estratègies indicats són compatibles amb els tres escenaris i només necessitaran lleugers ajustaments en cas de canvi d'escenari. *En tots els escenaris, es fomentarà el paper actiu de l'alumne en la seva avaluació per mitjà de l'autoavaluació, la coavaluació i l'heteroavaluació.*

1.5 Matèria Valors 1r ESO

1.5.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de Valors Ètics per a l'Educació Secundària Obligatòria es fonamenten, en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria i en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Ens remetem a aquest marc legislatiu.

D'entre els objectius prioritzam aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. En aquest sentit és molt adient que els alumnes en aquesta etapa comencin a tenir opinions pròpies i les expressin de forma correcta tant de forma oral com escrita i que siguin capaços d'argumentar aquestes opinions amb l'estructura adequada alhora que van aprofundint en l'autoconeixement i en les destreses bàsiques per esdevenir persones autònomes i capaces d'exercir de forma solidària, conscient i crítica la seva ciutadania.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe i al seu grau de competència en un primer nivell, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques, activitats i proves** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caràcter més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne

millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

1.5.2 Seqüència dels continguts 1r ESO

Atenent el que indica el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a la nostra Comunitat. La seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent: tot atenint-nos a la programació per àmbits. Per el primer curs ens proposem desenvolupar els següents blocs de continguts.

1. La dignitat de la persona. Llibertat i Afectivitat
2. La reflexió ètica i la convivència en un món globalitzat
3. Democràcia i participació ciutadana.
4. Dret i Justícia, Els drets humans
5. Els Valors ètics i la Globalització
6. Els reptes ètics de la ciència i tecnologia.-medi ambient

La seqüenciació en alguns grupsnirà en funció dels àmbits amb els que treballem dins el programa d'innovació educativa de 1r d'ESO. Per tant ni l'ordenació ni la divisió dels blocs de continguts haurà de ser exactament la que indiquem, sinó que s'anirà adaptant als distints grups classe i al mateix desenvolupament de la programació.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

1.5.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de Valors Ètics per al Primer curs de l'Educació Secundària Obligatòria el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta comunitat Ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret. No obstant això adequarem aquest llistat a les característiques de cada un dels grups classe.

1.5.4 Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de Valors Ètics per al Primer cicle de l'Educació Secundària Obligatòria seran els que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar suficientment els Estàndards d'aprenentatge fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a la seqüència d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

1.6 Matèria Valors 2n ESO

1.6.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de Valors Ètics per a l'Educació Secundària Obligatòria es fonamenten, en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. En aquests sentit és molt adient que els alumnes en aquesta etapa comencin a tenir opinions pròpies i les expressin de forma correcta tant de forma oral com escrita i que siguin capaços de argumentar aquestes opinions amb l'estructura adequada alhora que van aprofundint en l'autoconeixement i en les destreses bàsiques per esdevenir persones autònomes i capaces d'exercir de forma solidària, conscient i crítica la seva ciutadania.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques o escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius.

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i

lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

1.6.2 Seqüència dels continguts 2n ESO

Atenent el que indica el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a la nostra Comunitat. la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1, 2, 3, 5. seguint la següent temporització:

1. Identitat (Qui som jo?)
2. Els drets humans. Els drets de TOTS en un món globalitzat.
3. Persona i Societat. Vivim i convivim amb els altres.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

1.6.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de Valors Ètics per al Primer cicle de l'Educació Secundària Obligatòria el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat Ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.No obstant això adequarem aquest llistat a les característiques de cada un dels grups classe.

1.6.4 Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de Valors Ètics per al segon curs de l'Educació Secundària Obligatòria seran els que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els Estàndards d'aprenentatge fixats per la conselleria

d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

1.7 Matèria Valors 3r ESO

1.7.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de Valors Ètics per a l'Educació Secundària Obligatòria es fonamenten, en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. En aquests sentit és molt adient que els alumnes en aquesta etapa comencen a tenir opinions pròpies i les expressin de forma correcta tant de forma oral com escrita i que siguin capaços de argumentar aquestes opinions amb l'estructura adequada alhora que van aprofundint en l'autoconeixement i en les destreses bàsiques per esdevenir persones autònomes i capaces d'exercir de forma solidària, conscient i crítica la seva ciutadania.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques o escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

1.7.2 Seqüència dels continguts 3r dESO

Atenent el que indica el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria

per a la nostra Comunitat. la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,3,4,6. seguint la següent temporització:

1. Els reptes ètics de la ciència i tecnologia.
2. Democràcia i participació ciutadana. Justícia i Política
3. La reflexió ètica i teories ètiques Societat. El Respecte en les relacions.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

1.7.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de Valors Ètics per al tercer cur de l'Educació Secundària Obligatòria el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat Ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a la seqüència d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret

No obstant això adequarem aquest llistat a les característiques de cada un dels distints nivells i a la naturalesa de cada una dels grups classe.

1.7.4 Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de Valors Ètics per tercer curs de l'Educació Secundària Obligatòria seran els que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els Estàndards d'aprenentatge fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a la **seqüència** d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

1.8 Matèria Valors 4t ESO

1.8.1 Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de Valors Ètics per a l'Educació Secundària Obligatòria es fonamenten, en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. En aquests sentit és molt adient que els alumnes en aquesta etapa comencen a tenir opinions pròpies i les expressin de forma correcta tant de forma oral com escrita i que siguin capaços de argumentar aquestes opinions amb l'estructura adequada alhora que van aprofundint en l'autoconeixement i en les destreses bàsiques per esdevenir persones autònomes i capaces d'exercir de forma solidària, conscient i crítica la seva ciutadania.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques o escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius.

1.8.2 Seqüència dels continguts 4t d'ESO

Atenent el que indica el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a la nostra Comunitat. la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,2,3,4,5,6. seguint la següent temporització:

1. Identitat (Qui soc jo?)
2. Els drets humans i actualitat Els drets de TOTS. Respecte a la dignitat.
3. Persona i Societat. Vivim i convivim amb els altres.
4. Ètica i moral. En què consisteix actuar bé? Com podem ser feliços?
5. Democràcia i participació ciutadana. Què és la política?
6. Els reptes ètics de la ciència i tecnologia i la bioètica. Puc viure sense mòbil?

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

1.8.3 Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de Valors Ètics per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat, ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

No obstant això **adequarem** aquest llistat a les característiques de cada un dels grups classe.

1.8.4 Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de Valors Ètics per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria seran els que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els Estàndards d'aprenentatge fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a la seqüència d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret..

2. Matèria Filosofia 4t ESO

2.1. Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Tal i com s'estableix en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat i en l'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, la nostra materia contribueix profundament a desenvolupar tota una sèrie de competències clau.

Més enllà dels que estableix la normativa FILOSOFIA és una matèria que es relaciona directament amb l'adquisició de distintes de les competències bàsiques, i en especial de la **competència social i ciutadana**.

La matèria de FILOSOFIA afavoreix les competències socials i cíviques del alumnes i propicia l'adquisició d'habilitats per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. A més de contribuir a reforçar l'autonomia, l'autoestima i la identitat personal, afavoreix el desenvolupament d'habilitats que permeten participar, prendre decisions, triar la manera adequada de comportar-se en determinades situacions i a fer-se responsable de les pròpies decisions i de les conseqüències que se'n deriven. La Filosofia també contribueix a millorar les relacions interpersonals de l'alumnat ja que treballa habilitats que potencien que els alumnes prenguin consciència dels seus valors, pensaments, accions o sentiments. En el desenvolupament de la matèria es treballen especialment els vincles entre persones, afavorint l'adquisició de relacions basades en els sentiments d'ajuda, i en la resolució no violenta dels conflictes a través del diàleg i la cooperació en lloc de l'enfrontament.

L'educació per a la convivència, la participació, el coneixement de la diversitat i de les situacions de discriminació i injustícia, permeten consolidar les habilitats socials, ajuden a generar sentiments compartits i no excloents, a reconèixer, acceptar i fer servir convencions i normes socials de convivència i interioritzar els valors de respecte, cooperació, solidaritat, justícia, no violència, compromís i participació, tant en l'àmbit personal com en el social.

El coneixement dels fonaments i les maneres d'organització dels estats i de les societats democràtics i altres continguts específics d'educació per a la ciutadania també afavoreixen en l'adquisició de la competència social i ciutadana. L'evolució històrica dels drets humans i la manera com es concreten i es respecten o es vulneren en el món actual, particularment, en casos de conflicte, és un altre del nuclis de contingut que contribueixen a la competència social i ciutadana. En aquesta etapa, s'inclouen continguts relatius a l'actuació dels organismes internacionals i d'aquells moviments, organitzacions i forces que treballen a favor dels drets humans i de la pau.

La globalització i les implicacions que comporta per als ciutadans, és un altre dels eixos de continguts que facilita als alumnes instruments per construir, acceptar i practicar normes de convivència d'acord amb els valors democràtics, exercir els drets i les llibertats, assumir les responsabilitats i deures cívics i, en definitiva, participar activament i plenament en la vida cívica. En aquest sentit FILOSOFIA, és la matèria, més que cap altra, que més clarament pot contribuir a que els nostres alumnes assoleixin aquesta competència fonamental per a la convivència de ple dret com a persones autònomes en una societat que no para de canviar i oferir nous reptes als seus ciutadans.

Competència per aprendre a aprendre també està present en aquesta matèria alhora que els alumnes es fan cada cop més conscients dels seus actes com a ciutadans i dels seus drets i deures, així com també dels seus valors sentiments i

decisions, van aprenent a conèixer més profundament les seves capacitats i limitacions. Així es fomenta la consciència de les pròpies capacitats a través de l'educació afectivo-emocional i les relacions entre intel·ligència, emocions i sentiments. Així mateix, l'estímul de les habilitats socials, l'impuls del treball en equip, la participació i l'ús sistemàtic de l'argumentació, la síntesi de les idees pròpies i alienes, la confrontació ordenada i crítica de coneixement, informació i opinió afavoreixen també els aprenentatges posteriors.

Si volem que els nostres alumnes arribin a exercir de manera responsable la ciutadania no podem deixar de banda la capacitat **de l'*autonomia i iniciativa personal***. El a FILOSOFIA treballem especialment l'argumentació, la construcció del pensament propi, l'estudi de casos que suposen una presa de postura sobre un problema i les solucions possibles. Resulta de vital importància que els alumnes puguin assolir un cert nivell d'autonomia i iniciativa personal per poder exercir plenament la seva ciutadania. Aquesta competència per tant serà especialment tinguda en compte a l'hora de desenvolupar la matèria, les proves de caire obert, la participació en diàlegs, així com el desenvolupament de determinats continguts que afavoreixen l'adquisició per part dels alumnes de les competències necessàries per formar-se una opinió pròpia sobre els distints aspectes del currículum.

La participació en els debats i exposicions, la realització de reflexions i argumentacions, contribueixen a la ***competència en comunicació lingüística***. D'altra banda, la comunicació de sentiments, idees i opinions, imprescindibles per aconseguir els objectius d'aquesta matèria, en utilitzar tant el llenguatge verbal com l'escrit, la valoració crítica dels missatges explícits i implícits en fonts diverses i, particularment, en la publicitat i en els mitjans de comunicació, també ajuden a l'adquisició de la competència comunicació lingüística. No podem oblidar tampoc que els alumnes hauran de familiaritzar-se amb tot un conjunt de termes i conceptes que i hauran d'aprendre a usar-los correctament en el seu context, enriquint així el seu vocabulari.

Finalment no podem oblidar el treball de la **competència digital** no només amb el treball dins la matèria amb tota una sèrie d'eines TAC, sinó sobretot a través de la reflexió sobre els canvis tecnològics i els nous reptes que representen en les nostres vides per tal de de fer un ús intel·ligent i responsable del gran poder que impliquen aquestes noves tecnologies. També treballarem en la nostra matèria la competència de **consciència i expressions culturals** a través de tot un treball sobre la diversitat de les nostres societats i la tolerància i respecte que es mereix aquesta forma de riquesa que alhora presenta nous reptes per a la convivència. Encara que en menor mesura també treballem la **competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia**, tant pel que respecta al desenvolupament del pensament lògic en les argumentacions i en l'anàlisi dels discursos, com pel que respecta a la reflexió sobre la interacció entre ciència tecnologia i societat, tan important en els nostres dies com les mateixes competències científiques i

tecnològiques.

2.2. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Tots els procediments utilitzats han de donar al professor i als mateixos alumnes informació sobre la seva situació dins el procés d'aprenentatge i sobre el procés mateix.

Els instruments d'avaluació són globalment de tres tipus: observació dels alumnes a la classe, l'anàlisi d'activitats i treballs o tasques dels alumnes i les proves de qualificació. Les preguntes que fan, l'interès pel treball, la iniciativa, etc. proporcionen molta informació sobre la seva actitud, però també sobre la idoneïtat del procediment d'ensenyament.

Intentarem mesurar aquests ítems a través d'indicadors d'assoliment, com ara rúbriques o escales d'avaluació que informin a l'alumne tant dels que s'espera d'ells com del seu progrés.

Tots aquests procediments d'avaluació estaran dirigits a avaluar desenvolupament dels alumnes i del seu progrés en l'adquisició de competències i tendràn especialment en compte el principi d'atenció a la diversitat.

És important que l'alumne desenvolupi una actitud crítica sobre el seu propi aprenentatge. Però sobretot que vagi agafant consciència d'aquest procés en aquest sentit és important incorporar al procés d'aprenentatge procediments d'autoavaluació i coavaluació. En aquest sentit els criteris de qualificació de l'aprenentatge es centraran en 2 elements:

1. **Actitud 20%**:(Participació, treball cooperatiu, interès, esforç, escolta activa esforç)

Es valoraran les actituds de l'alumne durant les classes. Aquestes suposen un 20% de la nota de la matèria. Per poder obtenir bona qualificació es valorarà:

-Actitud cooperativa en les feines de grup o en parelles.

-Treballar a classe i a casa, puntualitat lliurament activitats, dedicació interès i esforç.

-Participació activa en els diàlegs i debats, i activitats de grup respectant els torns de paraula.

-Mantenir una actitud de respecte envers els companys i les opinions distintes a la pròpia.

-En general també es tindrà en compte l'interès que té l'alumne cap a la matèria.

2. **Competències i continguts 80% : Activitats, tasques i treballs i proves escrites. 80% de la nota**

Es valoraran tot un seguit d'activitats, treballs, tasques i proves (incloem aquí les activitats, els comentaris, resums, recerca d'informació, crítiques, presentacions, proves escrites, treballs individuals i en grup, altres activitats que encarregui el professor.

S'hauran de fer les activitats tant a l'aula com a casa. Les activitats s'han de lliurar-les el dia indicat pel professor. Les activitats es valoraran en funció de la dificultat i en total suposen un 80%.Per aprovar l'avaluació s'ha de tenir aprovada la part de Continguts

L'actitud determinarà si s'aplica l'arrodoniment de la nota mitjana de fins un màxim del 10%. És a dir, una actitud positiva pot motivar que l'alumne incrementi la nota fins a 1 punt en l'arrodoniment de la seva nota mitjana, i a l'inrevés si l'actitud ha estat manifestament negativa.

La nota final de curs és la mitjana de les notes de les tres avaluacions i ha de ser igual o superior a 5.

D'aquests elements (proves escrites, activitats i actitud) a més del que ja s'ha mencionat, el professor farà especial esment en:

- **La comprensió** dels conceptes i temes que es presenten i la capacitat de relacionar-los adequadament, més enllà de la repetició memorística.

- **L'estructuració**, la claredat expositiva, la coherència i l'ordre de l'argumentació, la completitud en les respostes.

- La **Capacitat de transferir** els aprenentatges a altres àrees i matèries però sobretot fora de l'àmbit de la classe, i a contextos reals de la seva vida quotidiana.

- **L'originalitat i creativitat** així com el pensament propi i la capacitat de tenir un **punt de vista autònom** així com el **sentit crític** respectes les opinions i fets que ens envolten.

- **La capacitat d'anàlisi, lectura comprensiva i valoració crítica tant** en els comentaris de text, com en articles, notícies, vídeos, tuits films etc.

- **La correcció i presentació** escrita i oral, tant gramatical com ortogràfica i estilística. Una ortografia deficient podrà restar fins a un 10% de la qualificació de treballs activitats i proves escrites.

- **L'actitud positiva** cap a la matèria i els temes tractats, **l'interès i l'esforç** de l'alumne. Una **actitud respectuosa** envers els companys, el professorat i el clima de treball. **La puntualitat** tant a l'hora d'entrar a l'aula com a l'hora de realitzar i lliurar les feines.

Pel que fa als **criteris de qualificació** ens remetem al que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i en especial als criteris

d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge

2.3. Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la pròpia pràctica docent. Per això anirem incorporant elements de coavaluació i autoavaluació que proporcionen informació sobre el procés d'ensenyament aprenentatge, alhora que anirem adaptant-lo a les característiques de cada grup i cada alumne.

Pel que fa a les Estratègies d'avaluació intentarem que siguin el més variades possible, incorporant la participació dels alumnes en l'avaluació dels seus assoliments, l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals o la coavaluació.

Partirem de l'Observació sistemàtica del treball dels alumnes, proves orals i escrites, la cartera, els quaderns d'aprenentatge o els treballs de classe, han de permetre integrar totes les competències de forma coherent.

Entre els pocediments d'avaluació volem destacar:

Una avaluació inicial permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

D'altra banda, l'avaluació continuada durant tot el curs està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs. Per això sempre que ens sigui possible farem ús de les rúbriques d'Avaluació. L'avaluació ha de servir també per desenvolupar la competència d'Aprendre a aprendre, essent no l'objectiu final sino un element més del procés d'aprenentatge.

El docent, escolta, orienta i estimula; guia les recerques i les descobertes; fomenta el diàleg, la creativitat i l'adquisició de l'esperit crític; dóna suport, i ofereix models i reptes. Ha de dur a terme la seva acció tenint en compte les característiques personals i del grup, en aquest sentit l'avaluació ha de ser sobretot un instrument d'aprenentatge i per tant una avaluació eminentment formadora.

2.4. Criteris i procediments de recuperació.

Per aquells alumnes que no assoleixin els objectius i competències pròpies de la matèria i que per tant obtinguin una qualificació inferior a 5 s'estableixen els següents criteris i procediments de recuperació encaminats a que tots els alumnes puguin superar la matèria.

Per les avaluacions suspeses: El professor durant la següent avaluació podrà fer una prova de recuperació de la part d'activitats i/o oferir la possibilitat a l'alumne

de recuperar mitjançant l'elaboració d'alguna tasca o treball que ajudi a l'assoliment dels continguts i competències no assolides. No serà necessari recuperar les avaluacions suspeses si la qualificació mitjana de final de curs arriba a 5.

Si la qualificació final no arriba a 5, es durà a terme una recuperació escrita que podrà anar acompanyada de l'elaboració d'un dossier d'activitats encaminades a ajudar a l'alumnes pugui assolir els objectius de la matèria. En tot moment aquest procediment de recuperació s'adaptaran per poder permetre l'atenció a la diversitat dels nostres alumnes i tenint en compte el que estigui establert en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre.

Pel que fa als criteris de recuperació ens remetem al que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge a partir d'ells determinarem si l'alumne a assolit els objectius i competències mínimes per superar la matèria.

2.5. Matèria Filosofia 4t ESO

2.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de FILOSOFIA per a l'Educació Secundària Obligatòria es fonamenten, en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 24 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. En aquests sentit és molt adient que els alumnes en aquesta etapa comencen a tenir opinions pròpies i les expressin de forma correcta tant de forma oral com escrita i que siguin capaços de argumentar aquestes opinions amb l'estructura adequada alhora que van aprofundint en l'autoconeixement i en les destreses bàsiques per esdevenir persones autònomes i capaces d'exercir de forma solidària, conscient i crítica la seva ciutadania.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum.

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i

lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

2.5.2. Seqüència dels continguts

Atenent el que indica el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a la nostra Comunitat. la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,2,3,4,5,6. seguint la següent temporització:

1. **El saber filosòfic**: introdueix l'estudiant en la reflexió sobre el mateix concepte de *filosofia*, quines són les carcterístiques que el diferencien de la resta. Les branques de la filosofía. Les èpoques de la història del pensament.
2. **L'origen històric de la filosofia**: *el pas del mite al logos,* els primers filòsofs.
3. **L'ésser humà des de la filosofia:** Les concepcions filosòfiques sobre l'ésser humà.
4. **Dimensió social de l'ésser humà, què vol dir viure en societat**? En aquest bloc es tracta el tema de la socialització i s'expliquen els punts essencials d'aquest procés i algunes teories sobre l'origen de la societat.
5. **L'ésser racional: què és el coneixement?** S'expliquen algunes qüestions relatives al coneixement humà, així com les principals teories filosòfiques sobre aquesta qüestió.
6. **Què és real? Aproximació a la metafísica.** Se centra en el tema de la realitat i les respostes més influents respecte als principals interrogants metafísics de l'ésser humà.
7. **Llibertat i acció. Aproximació a l'ètica i a l'estètica**. Finalment, en el sisè bloc es fa referència al concepte fonamental de *llibertat*, juntament amb altres, com el de l'experiència *estètica* o el de *creativitat*.

Que quedaran distribuïts en tres trimestres de la següent forma: Treballarem dos blocs per avaluació.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

2.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de FILOSOFIA per al quart curs de l'Educació Secundària

Obligatòria el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat Ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret

No obstant això **adequarem** aquest llistat a les característiques de cada una dels distints nivells i a la naturalesa de cada una dels grups classe.

2.5.4. Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de FILOSOFIA per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria seran els que estableix el Decret 34/2015 de la Conselleria d'Educació de les Illes Balears pel qual s'estableix el Currículum de l'Educació Secundària Obligatòria per a aquesta Comunitat. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els Estàndards d'aprenentatge fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a la seqüència d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

3. FILOSOFIA 1R BATXILLERAT

3.1. Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Tal i com s'estableix en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat la nostra materia contribueix profundament a desenvolupar tota una sèrie de competències clau.

Més enllà dels que estableix la normativa FILOSOFIA és una matèria que es relaciona directament amb l'adquisició de distintes de les competències bàsiques, i en especial de la competència social i ciutadana.

La matèria de FILOSOFIA afavoreix les **competències socials i cíviques** del alumnes i propicia l'adquisició d'habilitats per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. A més de contribuir a reforçar l'autonomia, l'autoestima i la identitat personal, afavoreix el desenvolupament d'habilitats que permeten participar, prendre decisions, triar la manera adequada de comportar-se en determinades situacions i a fer-se responsable de les pròpies decisions i de les conseqüències que se'n deriven. La Filosofia també contribueix a millorar les relacions interpersonals de l'alumnat ja que treballa habilitats que potencien que els alumnes prenguin consciència dels seus valors, pensaments, accions o sentiments. En el desenvolupament de la matèria es treballen especialment els vincles entre persones, afavorint l'adquisició de relacions basades en els sentiments d'ajuda, i en la resolució no violenta dels conflictes a través del diàleg i la cooperació en lloc de l'enfrontament.

En aquest sentit FILOSOFIA, és la matèria, més que cap altra, que més clarament pot contribuir a que els nostres alumnes assoleixin aquesta competència fonamental per a la convivència de ple dret com a persones autònomes en una societat que no para de canviar i oferir nous reptes als seus ciutadans.

Competència per **aprendre a aprendre** també està present en aquesta matèria alhora que els alumnes es fan cada cop més conscients dels seus actes com a ciutadans i dels seus drets i deures, així com també dels seus valors sentiments i decisions, van aprenent a conèixer més profundament les seves capacitats i limitacions. Així es fomenta la consciència de les pròpies capacitats a través de l'educació afectivo-emocional i les relacions entre intel·ligència, emocions i sentiments. Si volem que els nostres alumnes arribin a exercir de manera responsable la ciutadania no podem deixar de banda la capacitat de **l'*autonomia i iniciativa personal*.** A FILOSOFIA treballem especialment l'argumentació, la construcció del pensament propi, l'estudi de casos que suposen una presa de postura sobre un problema i les solucions possibles. Resulta de vital importància que els alumnes puguin assolir un cert nivell d'autonomia i iniciativa personal per poder exercir plenament la seva ciutadania. Aquesta competència per tant serà especialment tinguda en compte a l'hora de desenvolupar la matèria, les proves de caire obert, la participació en diàlegs, així com el desenvolupament de determinats continguts que afavoreixen l'adquisició per part dels alumnes de les competències necessàries per formar-se una opinió pròpia sobre els distints aspectes del currículum.

La participació en els debats i exposicions, la realització de reflexions i argumentacions, contribueixen a la ***competència en comunicació lingüística***. D'altra banda, la comunicació de sentiments, idees i opinions, imprescindibles per aconseguir els objectius d'aquesta matèria, en utilitzar tant el llenguatge verbal com l'escrit, la valoració crítica dels missatges explícits i implícits en fonts diverses i, particularment, en la publicitat i en els mitjans de comunicació, també ajuden a l'adquisició de la competència comunicació lingüística. No podem oblidar tampoc que els alumnes hauran de familiaritzar-se amb tot un conjunt de termes i conceptes que i hauran d'aprendre a usar-los correctament en el seu context, enriquint així el seu vocabulari.

Finalment no podem oblidar el treball de la **competència digital** no només amb el treball dins la matèria amb tota una sèrie d'eines TAC, sinó sobretot a través de la reflexió sobre els canvis tecnològics i els nous reptes que representen en les nostres vides per tal de de fer un ús intel·ligent i responsable del gran poder que impliquen aquestes noves tecnologies. També treballarem en la nostra matèria la competència de **consciència i expressions culturals** a través de tot un treball sobre la diversitat de les nostres societats i la tolerància i respecte que es mereix aquesta forma de riquesa que alhora presenta nous reptes per a la convivència. Encara que en menor mesura també treballem la **competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia**, tant pel que respecta al desenvolupament del pensament lògic en les argumentacions i en l'anàlisi dels discursos, com pel que

respecta a la reflexió sobre la interacció entre ciència tecnologia i societat, tan important en els nostres dies com les mateixes competències científiques i tecnològiques.

argumentacions, contribueixen a la ***competència en comunicació lingüística***.

3.2. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Tots els procediments utilitzats han de donar al professor i als mateixos alumnes informació sobre la seva situació dins el procés d'aprenentatge i sobre el procés mateix.

Els instruments d'avaluació són globalment de tres tipus: observació dels alumnes a la classe, l'anàlisi d'activitats, treballs o tasques dels alumnes i finalment les proves d'avaluació individuals. Les preguntes que fan, l'interès pel treball, la iniciativa, etc. proporcionen molta informació sobre la seva actitud, però també sobre la idoneïtat del procediment d'ensenyament.

Intentarem mesurar aquests ítems a través **d'indicadors d'assoliment**, com ara **rúbriques o escales d'avaluació** que informin a l'alumne tant dels que s'espera d'ell com del seu progrés. Tots aquests procediments d'avaluació estaran dirigits a avaluar desenvolupament dels alumnes i del seu progrés en l'adquisició de competències i tindran especialment en compte el principi d'atenció a la diversitat. És important que l'alumne vafi agafant consciència del seu propi aprenentatge, en aquest sentit és important incorporar al procés d'aprenentatge procediments d'autoavaluació i coavaluació.

Pel que fa a **la qualificació de l'alumne**, els criteris de qualificació de l'aprenentatge s'aplicaran als següents elements:

a) **Proves escrites o orals.** Es faran distintes proves d'avaluació que podran ser escrites o orals per avaluar el progrés dels alumnes. Aquestes faran mitjana i el pes en la nota de l'avaluació és d'un **70% de la nota global** . Si un alumne no es presenta a una prova sense causa justificada (amb el justificant corresponent) la seva qualificació serà 0. Per superar l'avaluació la nota mitjana de les proves escrites no podrà ser inferior a 4.

b) **Activitats, treballs i tasques:** Les activitats treballs, exposicions etc. dels alumnes valdran **un 30% de la nota** de l'avaluació. S'han de realitzar les activitats que encarregui el professor i s'hauran de lliurar el dia i hora indicats pel professor excepte que hi hagi un motiu justificat. Les activitats tindran nota en funció de la seva dificultat. Durant el curs es proposa a l'alumnat una sèrie d'activitats d'ampliació per pujar nota, tals com lectures, activitats opcionals, treballs d'investigació etc.

c) Actitud: Es valorarà l'interès de l'alumnat, la feina feta i l'esforç, l'actitud envers els la matèria i el professor, l'atenció i escolta a classe, puntualitat a classe i en el lliurament de les feines, la participació a classe i el respecte envers els companys, així com tots aquells elements que afavoreixin o puguin dificultar el desenvolupament de les classes (ús indegut,d'aparells electrònics, conductes disruptives etc.) L'actitud determinarà si s'aplica l'arrodoniment de la nota mitjana de fins un màxim del 10%. És a dir, una actitud positiva pot motivar que l'alumne incrementi la nota fins a 1 punt en l'arrodoniment de la seva nota mitjana, i a l'inrevés si l'actitud ha estat manifestament negativa.

D'aquests elements (proves, activitats i actitud) a més del que ja s'ha mencionat, el professor farà especial esment en:

- **La comprensió** dels conceptes i temes que es presenten i la **capacitat de relacionar-los adequadament**, més enllà de la repetició memorística.

- **L'estructuració**, la **claredat expositiva, la coherència,** l'ordre de l'argumentació i la completesa en les respostes.

- La **capacitat de Transferir** els aprenentatges a contextos reals i de la seva vida quotidiana.

- **L'originalitat i creativitat** així com el pensament propi i la capacitat de tenir un **punt de vista autònom** així com el **sentit crític** respectes les opinions i fets que ens envolten.

- **La capacitat d'anàlisi, lectura comprensiva i valoració crítica tant** en els comentaris de text, com en articles, notícies, vídeos, tuits, etc.

- **La correcció** escrita i oral, tant gramatical com ortogràfica i estilística, així com una acurada presentació de les tasques (tan digital com en paper). Una ortografia deficient podrà restar fins a un 10% de la qualificació de treballs activitats i proves escrites.

- **L'actitud positiva** cap a la matèria i els temes tractats, l'interès i l'esforç de l'alumne. Una **actitud respectuosa** envers els companys, el professorat i el clima de treball. **La puntualitat** tant a l'hora d'entrar a l'aula com a l'hora de realitzar i lliurar les feines.

Pel que fa als **criteris de qualificació** ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge .

3.3. Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la pròpia pràctica docent. Per això anirem incorporant elements de coavaluació i autoavaluació que

proporcionen informació sobre el procés d'ensenyament aprenentatge, alhora que anirem adaptant-lo a les característiques de cada grup i cada alumne.

Pel que fa a les Estratègies d'avaluació intentarem que siguin el més variades possible, incorporant la participació dels alumnes en l'avaluació dels seus assoliments, l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals o la coavaluació.

Partirem de l'observació sistemàtica del treball dels alumnes, proves orals i escrites, els quaderns d'aprenentatge o els treballs de classe, han de permetre integrar totes les competències de forma coherent.

Entre els procediments d'avaluació volem destacar:

Una **avaluació inicial** permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

D'altra banda, **l'avaluació continuada i formadora** durant tot el curs està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs. Per això sempre que ens sigui possible farem ús de les **rúbriques d'Avaluació**. L'avaluació ha de servir també per desenvolupar la competència d'Aprendre a aprendre, essent no l'objectiu final sino un element més del procés d'aprenentatge. En aquest sentit l'avaluació ha de ser sobretot un instrument d'aprenentatge i per tant una avaluació formadora.

3.4. Criteris i procediments de recuperació.

Per aquells alumnes que no assoleixin els objectius i competències pròpies de la matèria i que per tant obtinguin una qualificació inferior a 5 s'estableixen els següents criteris i procediments de recuperació encaminats a que tots els alumnes puguin superar la matèria.

Per les avaluacions no superades: Quan un alumne suspengui una o més avaluacions i la mitjana de les tres avaluacions sigui inferior a 5, l'alumne haurà de presentar-se a la prova final de juny on podrà examinar-se de les avaluacions no superades del curs. S'hauran de presentar a la prova:

a) Aquells alumnes que tinguin una mitjana de les tres avaluacions inferior a 5.

b) Aquells alumnes que tinguin alguna avaluació amb una nota inferior a 3

c) Aquells alumnes que tinguin més d'una avaluació no superada.

Només si s'aprova aquesta prova de recuperació es considera que la matèria queda aprovada.

Pel que fa als criteris de recuperació ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge a partir d'ells determinarem si l'alumne a assolit els objectius i competències mínimes per superar la matèria.En tot moment aquest procediment de recuperació s'adaptaran per poder permetre l'atenció a la diversitat dels nostres alumnes i tenint en compte el que estigui establert en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre.

3.5. Matèria Filosofia 1r de BATXILLERAT

3.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de FILOSOFIA per l'etapa del Batxillerat es fonamenten en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques o escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

3.5.2. Seqüència dels continguts

Atenent el que indica el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,2,3,4,5,6. Seguint la següent temporització:

1. El Saber Filosòfic. I què redimonis és això de la filosofia?
2. ANTROPOLOGIA L'ésser humà: natura i Cultura. D'on venim? I on anem? i L'ésser humà a la llum de la filosofia. Què som Jo?
3. Estètica filosòfica. Per què ens encisa la Bellesa?
4. Veritat, realitat i lògica. Existeix la vertadera Veritat?
5. Filosofia i Ciència. És segura la ciència?
6. Ésser humà, ésser simbòlic: el problema del llenguatge. On està el significat?
7. Ètica: dimensió moral de l'ésser humà i les teories ètiques. Com he de ser feliç?
8. La societat i l'estat, filosofia Política. Per què obeïm als governants?
9. Democràcia i ciutadania. És democràtica la nostra societat? Racionalitat teòrica:
10. El Problema de la realitat. Què és real?

L'ordre com es desenvoluparan aquests blocs de contingut variarà en funció de les necessitats i interessos de cada un dels grups, procurant que el resultat sigui coherent i ordenat.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

3.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de FILOSOFIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de seqüencia de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

No obstant això, **adequarem** aquest llistat a les característiques de cada una dels distints grups, per tal que contribueixin en major mesura al procés d'aprenentatge dels alumnes.

3.5.4. Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de FILOSOFIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els estàndards d'aprenentatge fixats per la Conselleria d'Educació.

Pel que fa a la seqüència d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

4. HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2N DE BATXILLERAT

4.1. Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Tal i com s'estableix en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat la nostra materia contribueix profundament a desenvolupar tota una sèrie de competències clau.

Més enllà dels que estableix la normativa HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA és una matèria que es relaciona directament amb l'adquisició de distintes de les competències bàsiques, i en especial de la competència social i ciutadana.

La matèria d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA afavoreix les competències socials del alumnes i propicia l'adquisició d'habilitats per viure en societat i per exercir la ciutadania democràtica. A més de contribuir a reforçar l'autonomia, l'autoestima i la identitat personal, afavoreix el desenvolupament d'habilitats que permeten participar, prendre decisions, triar la manera adequada de comportar-se en determinades situacions i a fer-se responsable de les pròpies decisions i de les conseqüències que se'n deriven. La Filosofia també contribueix a millorar les relacions interpersonals de l'alumnat ja que treballa habilitats que potencien que els alumnes prenguin consciència dels seus valors, pensaments, accions o sentiments. En el desenvolupament de la matèria es treballen especialment els vincles entre persones, afavorint l'adquisició de relacions basades en els sentiments d'ajuda, i en la resolució no violenta dels conflictes a través del diàleg i la cooperació en lloc de l'enfrontament.
En aquest sentit la HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA, és la matèria, més que cap altra, que més clarament pot contribuir a que els nostres alumnes assoleixin aquesta competència fonamental per a la convivència de ple dret com a persones autònomes en una societat que no para de canviar i oferir nous reptes als seus ciutadans.

Competència per **aprendre a aprendre** també està present en aquesta matèria alhora que els alumnes es fan cada cop més conscients dels seus actes com a ciutadans i dels seus drets i deures, així com també dels seus valors sentiments i decisions, van aprenent a conèixer més profundament les seves capacitats i limitacions. Així es

fomenta la consciència de les pròpies capacitats a través de l'educació afectivo-emocional i les relacions entre intel·ligència, emocions i sentiments. Si volem que els nostres alumnes arribin a exercir de manera responsable la ciutadania no podem deixar de banda la capacitat de **l'*autonomia i iniciativa personal*.** A HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA treballem especialment l'argumentació, la construcció del pensament propi, l'estudi de casos que suposen una presa de postura sobre un problema i les solucions possibles. Resulta de vital importància que els alumnes puguin assolir un cert nivell d'autonomia i iniciativa personal per poder exercir plenament la seva ciutadania. Aquesta competència per tant serà especialment tinguda en compte a l'hora de desenvolupar la matèria, les proves de caire obert, la participació en diàlegs, així com el desenvolupament de determinats continguts que afavoreixen l'adquisició per part dels alumnes de les competències necessàries per formar-se una opinió pròpia sobre els distints aspectes del currículum.

Finalment La participació en els debats i exposicions, la realització de reflexions i argumentacions, contribueixen a la *competència en comunicació lingüística* així com la competència logico-matemàtica.

4.2. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Tots els procediments utilitzats han de donar al professor i als mateixos alumnes informació sobre la seva situació dins el procés d'aprenentatge i sobre el procés mateix.

Els instruments d'avaluació són globalment de tres tipus: observació dels alumnes a la classe, l'anàlisi d'activitats, treballs o tasques dels alumnes i finalment les proves d'avaluació individuals. Les preguntes que fan, l'interès pel treball, la iniciativa, etc. proporcionen molta informació sobre la seva actitud, però també sobre la idoneïtat del procediment d'ensenyament.

Intentarem mesurar aquests ítems a través **d'indicadors d'assoliment**, com ara **rúbriques o escales d'avaluació** que informin a l'alumne tant dels que s'espera d'ell com del seu progrés. Tots aquests procediments d'avaluació estaran dirigits a avaluar desenvolupament dels alumnes i del seu progrés en l'adquisició de competències i tindran especialment en compte el principi d'atenció a la diversitat. És important que l'alumne vafi agafant consciència del seu propi aprenentatge, en aquest sentit és important incorporar al procés d'aprenentatge procediments d'autoavaluació i coavaluació.

Pel que fa a **la qualificació de l'alumne**, els criteris de qualificació de l'aprenentatge s'aplicaran als següents elements:

a) **Proves escrites o orals.** Es faran distintes proves d'avaluació que podran ser escrites o orals per avaluar el progrés dels alumnes. Aquestes faran mitjana i el pes en la nota de l'avaluació és d'un **80% de la nota global** . Si un alumne no es presenta a una prova sense causa justificada (amb el justificant corresponent) la

seva qualificació serà 0. Per superar l'avaluació la nota mitjana de les proves escrites no podrà ser inferior a 4.

b) **Activitats, treballs i tasques:** Les activitats, els treballs, exposicions etc. dels alumnes valdran **un 20% de la nota** de l'avaluació. S'han de realitzar les activitats que encarregui el professor i s'hauran de lliurar el dia i hora indicats pel professor excepte que hi hagi un motiu justificat. Les activitats tindran nota en funció de la seva dificultat. Durant el curs es proposarà a l'alumnat una sèrie d'activitats d'ampliació per pujar nota, tals com lectures, activitats opcionals, treballs d'investigació, etc.

c) Actitud: Es valorarà l'interès de l'alumnat, la feina feta i l'esforç, l'actitud envers els companys, la matèria i el professor, l'atenció i escolta a classe, puntualitat a classe i en el lliurament de les feines, la participació a classe i el respecte envers els companys, així com tots aquells elements que afavoreixin o puguin dificultar el desenvolupament de les classes (ús indegut d'aparells electrònics, conductes disruptives, etc.) L'actitud determinarà si s'aplica l'arrodoniment de la nota mitjana de fins un màxim del 10%.

D'aquests elements (proves, activitats i actitud) a més del que ja s'ha mencionat, el professor farà especial esment en:

- **La comprensió** dels conceptes i temes que es presenten i la **capacitat de relacionar-los adequadament**, més enllà de la repetició memorística.

- **L'estructuració**, la **claredat expositiva, la coherència,** l'ordre de l'argumentació i la completesa en les respostes.

- La **capacitat de Transferir** els aprenentatges a contextos reals i de la seva vida quotidiana.

- **L'originalitat i creativitat** així com el pensament propi i la capacitat de tenir un **punt de vista autònom** així com el **sentit crític** respectes les opinions i fets que ens envolten.

- **La capacitat d'anàlisi, lectura comprensiva i valoració crítica tant** en els comentaris de text, com en articles, notícies, vídeos, tuits, etc.

- **La correcció** escrita i oral, tant gramatical com ortogràfica i estilística, així com una acurada presentació de les tasques (tan digital com en paper). Una ortografia deficient podrà restar fins a un 10% de la qualificació de treballs activitats i proves escrites.

- **L'actitud positiva** cap a la matèria i els temes tractats, l'interès i l'esforç de l'alumne. Una **actitud respectuosa** envers els companys, el professorat i el clima de treball. **La puntualitat** tant a l'hora d'entrar a l'aula com a l'hora de realitzar i lliurar les feines.

Pel que fa als **criteris de qualificació** ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge.

4.3. Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la pròpia pràctica docent. Per això anirem incorporant elements de coavaluació i autoavaluació que proporcionen informació sobre el procés d'ensenyament aprenentatge, alhora que anirem adaptant-lo a les característiques de cada grup i cada alumne.

Pel que fa a les Estratègies d'avaluació intentarem que siguin el més variades possible, incorporant, quan sigui possible, la participació dels alumnes en l'avaluació dels seus assoliments, l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals o la coavaluació.

Partirem de l'observació sistemàtica del treball dels alumnes, proves orals i escrites, els quaderns d'aprenentatge o els treballs de classe, han de permetre integrar totes les competències de forma coherent.

Entre els procediments d'avaluació volem destacar:

Una avaluació inicial permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

D'altra banda, l'avaluació continuada i formadora durant tot el curs està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs. Per això sempre que ens sigui possible farem ús de les rúbriques d'Avaluació. L'avaluació ha de servir també per desenvolupar la competència d'Aprendre a aprendre, essent no l'objectiu final sino un element més del procés d'aprenentatge. En aquest sentit l'avaluació ha de ser sobretot un instrument d'aprenentatge i per tant una avaluació formadora.

4.4. Criteris i procediments de recuperació.

Per aquells alumnes que no assoleixin els objectius i competències pròpies de la matèria i que per tant obtinguin una qualificació inferior a 5 s'estableixen els següents criteris i procediments de recuperació encaminats a que tots els alumnes puguin superar la matèria.

Per les avaluacions no superades: Quan un alumne suspengui una o més avaluacions i la mitjana de les tres avaluacions sigui inferior a 5, l'alumne haurà de presentar-se a la prova final de juny on podrà examinar-se de les avaluacions no superades del curs. S'hauran de presentar a la prova:

a) Aquells alumnes que tinguin una mitjana de les tres avaluacions inferior a 5.

b) Aquells alumnes que tinguin alguna avaluació amb una nota inferior a 3

c) Aquells alumnes que tinguin més d'una avaluació no superada.

Només si s'aprova aquesta prova de recuperació es considera que la matèria queda aprovada.

Pel que fa als criteris de recuperació ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge a partir d'ells determinarem si l'alumne a assolit els objectius i competències mínimes per superar la matèria. En tot moment aquest procediment de recuperació s'adaptaran per poder permetre l'atenció a la diversitat dels nostres alumnes i tenint en compte el que estigui establert en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre.

4.5. Matèria HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2n de BATXILLERAT

4.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA per l'etapa del Batxillerat es fonamenten en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal.

Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques o escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius.

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i

responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

4.5.2. Seqüència dels continguts d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA 2n de BATXILLERAT

Atenent el que indica el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,2,3,4. seguint la següent temporització:

LA FILOSOFIA A LA GRÈCIA ANTIGA.

L'origen de la filosofia grega: els presocràtics.

El gir antropològic: Sòcrates i els sofistes.

Plató. L'autor i el seu context filosòfic.

Aristòtil. L'autor i el seu context filosòfic.

La filosofia hel·lenística.

LA FILOSOFIA A L'EDAT MITJANA

Cristianisme i filosofia.

L'escolàstica medieval. Tomàs d'Aquino.

Les relacions raó-fe.

LA FILOSOFIA EN LA MODERNITAT I LA IL·LUSTRACIÓ

La filosofia al Renaixement: el canvi del paradigma aristotèlic. El realisme polític de Maquiavel.

El racionalisme. Descartes. L'autor i el seu context filosòfic.

L'empirisme. Hume. L'autor i el seu context filosòfic.

El liberalisme polític. Locke.

La il·lustració francesa. Rousseau.

L'idealisme transcendental. Kant. L'autor i el seu context filosòfic.

LA FILOSOFIA CONTEMPORÀNIA

Marx. L'autor i el seu context filosòfic.

Nietzsche. L'autor i el seu context filosòfic.

La filosofia espanyola: Ortega y Gasset. L'autor i el seu context filosòfic.

Història de la filosofia és un curs de preparació per les proves d'accés a la universitat (PBAU) i aquesta prova està sotmesa als criteris d'accés que ens proposa la UIB a través de la coordinació d'aquestes mateixes proves. A la passada reunió es va acordar que els autors que entraven a les proves eren els següents: Plató, Aristòtil, Descartes, Hume, Kant, Marx i Nietzsche. La reunió de

coordinació d'aquesta prova serà el 25 d'octubre (data posterior a l'elaboració d'aquesta programació), la informació i/o acords que esdevinguin a aquesta reunió i modifiquin la programació es reflexaran en la memòria.

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

4.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de seqüencia de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

No obstant això, **adequarem** aquest llistat a les característiques de cada una dels distints grups, per tal que contribueixin en major mesura al procés d'aprenentatge dels alumnes.

4.5.4. Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge d'HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els estàndards d'aprenentatge fixats per la Conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

5. PSICOLOGIA DE 2N DE BATXILLERAT

5.1. Contribució de la matèria a l'adquisició de les competències clau.

Tal i com s'estableix en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat la nostra materia contribueix profundament a desenvolupar tota una sèrie de competències clau.

5.2. Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge.

Tots els procediments utilitzats han de donar al professor i als mateixos alumnes informació sobre la seva situació dins el procés d'aprenentatge i sobre el procés mateix.

Els instruments d'avaluació són globalment de tres tipus: observació dels alumnes a la classe, l'anàlisi d'activitats, treballs o tasques dels alumnes i finalment les proves d'avaluació individuals. Les preguntes que fan, l'interès pel treball, la iniciativa, etc. proporcionen molta informació sobre la seva actitud, però també sobre la idoneïtat del procediment d'ensenyament.

Intentarem mesurar aquests ítems a través **d'indicadors d'assoliment**, com ara **rúbriques o escales d'avaluació** que informin a l'alumne tant dels que s'espera d'ell com del seu progrés. Tots aquests procediments d'avaluació estaran dirigits a avaluar desenvolupament dels alumnes i del seu progrés en l'adquisició de competències i tindran especialment en compte el principi d'atenció a la diversitat. És important que l'alumne vafi agafant consciència del seu propi aprenentatge, en aquest sentit és important incorporar al procés d'aprenentatge procediments d'autoavaluació i coavaluació.

Pel que fa a **la qualificació de l'alumne**, els criteris de qualificació de l'aprenentatge s'aplicaran als següents elements:

a)Proves escrites o orals. Es faran distintes proves d'avaluació que podran ser escrites o orals per avaluar el progrés dels alumnes. Aquestes fan mitjana i el pes en la nota de l'avaluació és d'un **60% de la nota global** . Si un alumne no es presenta a una prova sense causa justificada (amb el justificant corresponent) la seva qualificació serà 0. Per superar l'avaluació la nota mitjana de les proves escrites no podrà ser inferior a 4.

b) **Activitats, treballs i tasques:** Les activitats, treballs, exposicions, etc dels alumnes valdran **un 40% de la nota** de l'avaluació. S'han de realitzar les activitats que encarregui el professor i s'hauran de lliurar el dia i hora indicats pel professor excepte que hi hagi un motiu justificat. Les activitats tindran nota en funció de la seva dificultat. Durant el curs es proposarà a l'alumnat una sèrie

d'activitats d'ampliació per pujar nota, tals com lectures, activitats opcionals, treballs d'investigació, etc.

c) Actitud: Es valorarà l'interès de l'alumnat, la feina feta i l'esforç, l'actitud envers els la matèria i el professor, l'atenció i escolta a classe, puntualitat a classe i en el lliurament de les feines, la participació a classe i el respecte envers els companys, així com tots aquells elements que afavoreixin o puguin dificultar el desenvolupament de les classes (ús indegut,d'aparells electrònics, conductes disruptives etc.) L'actitud determinarà si s'aplica l'arrodoniment de la nota mitjana de fins un màxim del 10%. És a dir, una actitud positiva pot motivar que l'alumne incrementi la nota fins a 1 punt en l'arrodoniment de la seva nota mitjana, i a l'inrevés si l'actitud ha estat manifestament negativa.

D'aquests elements (proves, activitats i actitud) a més del que ja s'ha mencionat, el professor farà especial esment en:

- **La comprensió** dels conceptes i temes que es presenten i la **capacitat de relacionar-los adequadament**, més enllà de la repetició memorística.

- **L'estructuració**, la **claredat expositiva, la coherència,** l'ordre de l'argumentació i la completesa en les respostes.

- La **capacitat de Transferir** els aprenentatges a contextos reals i de la seva vida quotidiana.

- **L'originalitat i creativitat** així com el pensament propi i la capacitat de tenir un **punt de vista autònom** així com el **sentit crític** respectes les opinions i fets que ens envolten.

- **La capacitat d'anàlisi, lectura comprensiva i valoració crítica tant** en els comentaris de text, com en articles, notícies, vídeos, tuits, etc.

- **La correcció** escrita i oral, tant gramatical com ortogràfica i estilística, així com una acurada presentació de les tasques (tan digital com en paper). Una ortografia deficient podrà restar fins a un 10% de la qualificació de treballs activitats i proves escrites.

- **L'actitud positiva** cap a la matèria i els temes tractats, l'interès i l'esforç de l'alumne. Una **actitud respectuosa** envers els companys, el professorat i el clima de treball. **La puntualitat** tant a l'hora d'entrar a l'aula com a l'hora de realitzar i lliurar les feines.

Pel que fa als **criteris de qualificació** ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge

5.3. Estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

El procés d'avaluació s'ha d'orientar cap a dues direccions: per una banda, ajudar a millorar l'aprenentatge dels alumnes i, per l'altra, valorar la pròpia pràctica docent. Per això anirem incorporant elements de coavaluació i autoavaluació que proporcionen informació sobre el procés d'ensenyament aprenentatge, alhora que anirem adaptant-lo a les característiques de cada grup i cada alumne.

Pel que fa a les Estratègies d'avaluació intentarem que siguin el més variades possible, incorporant la participació dels alumnes en l'avaluació dels seus assoliments, l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals o la coavaluació.

Partirem de l'Observació sistemàtica del treball dels alumnes, proves orals i escrites, la cartera, els quaderns d'aprenentatge o els treballs de classe, han de permetre integrar totes les competències de forma coherent.

Entre els procediments d'avaluació volem destacar:

Una avaluació inicial permet detectar el bagatge previ amb el qual els alumnes accedeixen a l'assignatura i identificar quins coneixements i quines idees errònies en tenen, quin grau d'interès els desperta, quines són les seves expectatives, etc.

D'altra banda, l'avaluació continuada durant tot el curs està encaminada a prendre consciència dels progressos en l'assoliment de les competències i la consecució dels objectius fixats. En aquest sentit, és important que els alumnes coneguin els elements bàsics de la seva avaluació (criteris, mecanismes, finalitat, etc.) i que entenguin la necessitat de saber-los emprar per poder autoavaluar-se i regular-se durant el curs. Per això sempre que ens sigui possible farem ús de les rúbriques d'Avaluació. L'avaluació ha de servir també per desenvolupar la competència d'Aprendre a aprendre, essent no l'objectiu final sino un element més del procés d'aprenentatge.

El docent, escolta, orienta i estimula; guia les recerques i les descobertes; fomenta el diàleg, la creativitat i l'adquisició de l'esperit crític; dóna suport, i ofereix models i reptes. Ha de dur a terme la seva acció tenint en compte les característiques personals i del grup, en aquest sentit l'avaluació ha de ser sobretot un instrument d'aprenentatge i per tant una avaluació eminentment formadora.

5.4. Criteris i procediments de recuperació.

Per aquells alumnes que no assoleixin els objectius i competències pròpies de la matèria i que per tant obtinguin una qualificació inferior a 5 s'estableixen els següents criteris i procediments de recuperació encaminats a que tots els alumnes puguin superar la matèria.

Per les avaluacions no superades: Quan un alumne suspengui una o més avaluacions i la mitjana de les tres avaluacions sigui inferior a 5, l'alumne haurà de

presentar-se a la prova final de juny on podrà examinar-se de les avaluacions no superades del curs. S'hauran de presentar a la prova:

a) Aquells alumnes que tinguin una mitjana de les tres avaluacions inferior a 5.

b) Aquells alumnes que tinguin alguna avaluació amb una nota inferior a 3

c) Aquells alumnes que tinguin més d'una avaluació no superada.

Només si s'aprova aquesta prova de recuperació es considera que la matèria queda aprovada.

Pel que fa als **criteris de recuperació** ens remetem al que estableix el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears i en especial als criteris d'avaluació i Estàndards d'aprenentatge a partir d'ells determinarem si l'alumne a assolit els objectius i competències mínimes per superar la matèria.En tot moment aquest procediment de recuperació s'adaptaran per poder permetre l'atenció a la diversitat dels nostres alumnes i tenint en compte el que estigui establert en el Pla d'Atenció a la Diversitat (PAD) del centre.

5.5. Matèria PSICOLOGIA DE 2n de BATXILLERAT

5.5.1. Adequació i la seqüenciació dels objectius generals de la matèria o àmbits. Indicadors d'assoliment de cada un dels objectius plantejats.

Els Objectius específics de PSICOLOGIA per l'etapa del Batxillerat es fonamenten en el que fixa el Reial Decret 1105/2014 del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, del 26 de desembre, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria , i en el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Ens remetem a aquest marc legislatiu.

Pel que fa a la seva **adequació** aquests objectius s'hauran d'adaptar als distints grups classe en un primer nivell i al seu grau de competència, però també s'adaptaran a les característiques específiques dels nostres alumnes i a les seves necessitats d'aprenentatge prioritzant aquells objectius que puguin esdevenir més importants i rellevants pel seu desenvolupament personal. Els **indicadors d'assoliment** d'aquests objectius seran els que es desprenen de les estratègies i procediments d'avaluació del procés d'ensenyament aprenentatge i dels estàndards d'aprenentatge que apareixen indicats al currículum. A través de **rúbriques .**

En la selecció dels objectius, s'han prioritzat aquells de caire més competencial per davant d'altres més conceptuals, per potenciar el desenvolupament de les competències clau: Competència Social i cívica, aprendre a aprendre, digital i

lingüística, principalment, però també la d'inciciativa i esperit emprenedor i i aquells que afavoreixin el desenvolupament de les capacitats que han de permetre a l'alumne millorar la gestió de les seves emocions, treballar en equip, la seva l'autonomia i responsabilitat així, com aquells que respectin al màxim els diferents ritmes d'aprenentatge dels alumnes. **escales d'avaluació** obtindrem les evidències de l'assoliment dels objectius

5.5.2. Seqüència dels continguts PSICOLOGIA PER 2N BATXILLERAT

Atenent el que indica el Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears la seqüenciació de continguts i per tant també de criteris i estàndards d'avaluació serà la següent:

Per aquest curs ens proposem desenvolupar els blocs de continguts 1,2,3,4,5,6. seguint la següent temporització:

1. LA PSICOLOGIA COM A CIÈNCIA
2. FONAMENTS BIOLÒGICS DE LA CONDUCTA
3. ELS PROCESSOS COGNITIUS BÀSICS: ATENCIÓ
4. ELS PROCESSOS COGNITIUS BÀSICS: PERCEPCIÓ
5. ELS PROCESSOS COGNITIUS BÀSICS MEMÒRIA
6. PROCESSOS COGNITIUS SUPERIORS: INTEL·LIGÈNCIA,
7. PROCESSOS COGNITIUS SUPERIORS: APRENENTATGE
8. PROCESSOS COGNITIUS SUPERIORS: PENSAMENT
9. LA CONSTRUCCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ. MOTIVACIÓ, PERSONALITAT I AFECTIVITAT
10. PSICOLOGIA SOCIAL I DE LES ORGANITZACIONS

Per a cada grup s'adaptarà el desenvolupament dels continguts de la matèria a les exigències i possibilitats dels alumnes, i a les característiques de cada un dels projectes desenvolupats. **Així com a cada un dels tres escenaris per tal de prioritzar aquells continguts criteris i estàndard més essencials pel seu desenvolupament a persones, i alhora es tindran en compte els no desenvolupats en cursos passats.**

5.5.3. Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació de PSICOLOGIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears ens remetem a ells en aquesta programació. Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els criteris d'avaluació fixats per la conselleria

d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests criteris seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de seqüència de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

No obstant això **adequarem** aquest llistat a les característiques de cada una dels distints nivells i a la naturalesa de cada una dels grups classe.

5.5.4. Estàndards d'aprenentatge avaluables.

Els Estàndards d'aprenentatge de PSICOLOGIA per al batxillerat venen detallats al Decret 35/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum del batxillerat a les Illes Balears per a aquesta Comunitat . Per tal d'obtenir una avaluació positiva s'han de superar els Estàndards d'aprenentatge fixats per la Conselleria d'Educació.

Pel que fa a **la seqüència** d'aquests Estàndards d'aprenentatge seguirem el que s'ha indicat a l'apartat de continguts per a cada curs i per tant aplicant aquells criteris que la conselleria estableix per cada bloc de continguts en l'esmentat decret.

6. Mètodes pedagògics, així com els materials i recursos didàctics que s'utilitzaran.

6.1. Mètodes pedagògics a l'ESO

- La metodologia serà variada, flexible i el més activa i participativa posible. L'objectiu és dotar als alumnes de tot una sèrie de competències que els permetin aplicar en un context real allò que han après a l'aula i transferir els coneixement adquirits de forma autònoma i profitosa
- Per tal que sigui efectiva els professors/es adaptaran en cada moment la metodologia que considerin més oportuna segons les necessitats dels seus alumnes i dels continguts que es vagin a desenvolupar. Per això es tendran molt presents el diàleg, el treball en grup, les tasques cooperatives, la realització de debats o la presa de responsabilitat per part dels alumnes a l'hora de desenvolupar les sessions.
- També introduirem el Treball per Projectes especialment a primer d'ESO dins els marc del Programa d'innovació educativa del nostre centre. No obstant això també introduirem el **treball cooperatiu i per projectes** dins la nostra matèria als altres nivells. Treballarem també amb la Metodologia del Projecte **Filosofia 3/18,** en algunes de les sessions intentant afavorir el diàleg, l'exposició de les opinions i la participació en els debats i sobretot la reflexió sobre el propi procés de pensament i aprenentatge per part de tots els alumnes treballant textos o temes d'actualitat.

- La implicació dels mateixos alumnes amb els continguts conceptuals i procedimentals però sobretot amb les actitud és fonamental, per això seran els mateixos alumnes els que triïn en quins temes volen aprofundir més i quins volen deixar més de banda fent-los partícips del disseny de les sessions i aprofitant la coavaluació de les activitats dinàmiques i tasques per part dels mateixos alumnes.
- És fonamental **treballar la recerca, la selecció, l'anàlisi i l'avaluació de la informació**, la feina en equip, etc. Si es treballa en grups petits, els alumnes es conscienciaran molt més dels seus propis errors i avançaran molt millor en el seu procés d'aprenentatge. El professor, finalment, pot resoldre dubtes, explicar i completar conceptes que no hagin quedat clars, etc.A l'hora de dur a terme l'aprenentatge, s'ha de tenir en compte el grau de maduresa i autonomia dels alumnes, que els permetrà tractar problemes més complexos i intentar trobar les respostes per si mateixos. És molt aconsellable fer una autoavaluació o una coavaluació.
- És essencial partir dels **coneixements previs** dels alumnes i de les seves pròpies experiències. D'aquesta manera, podran relacionar els continguts nous amb allò que ja saben i s'incrementarà, així, l'assimilació de les noves idees.
- És important també emprar una metodologia activa en què es fomenti **la participació de l'alumne** a través de l'experimentació. Aquesta estratègia promou el desenvolupament d'habilitats com el pensament crític, la creativitat i la comunicació efectiva en cadascuna de les fases del procés. La utilització de **recursos TIC i audiovisuals** en l'ensenyament de valors ètics i de la Filosofia pot ser interessant, ja que permet acostar aquests temes als alumnes i fer-los més comprensibles, amb la qual cosa s'afavoreix l'aprenentatge. L'existència d'una gran varietat de recursos en l'àmbit de les TIC (webs, webquests, blogs, etc.) facilita molt aquesta metodologia.
- Procurarem que les activitats plantejades siguin tan **reals, coherents i funcionals** com sigui possible. En aquest sentit, cal aprofitar tots els recursos que es tenguin a l'abast per oferir als alumnes tasques que els resultin estimulants, a fi d'augmentar així la seva motivació i la implicació en el propi aprenentatge.La pràctica cooperativa d'activitats és fonamental perquè els alumnes millorin les seves destreses i perquè aquesta pràctica serveixi per motivar i refermar la part teòrica.
- Finalment, és necessari tenir en compte aspectes tan determinants com l'etapa evolutiva dels alumnes o la **diversitat present a l'aula**, i adaptar-nos en cada cas a les característiques i les necessitats de cadascú aprofitant la diversitat com un element més dins els procés d'ensenyament-aprenentatge

6.2. Mètodes pedagògics Batxillerat

La metodologia didàctica que s'aplicarà a batxillerat serà activa i participativa. Intentarem, per tant, que l'alumnat reflexioni, qüestioni, critiqui, pensi i en definitiva pensi raoni i reflexioni a l'aula, i que integri en una visió de conjunt la problemàtica dels diferents àmbits del sabers que anirem treballant. L'objectiu és dotar als alumnes de tot

una sèrie de competències que els permetin aplicar en un context real allò que han après a l'aula i transferir els coneixement adquirits de forma autònoma i profitosa

Proposem una metodologia constructiva, és a dir, que parteix dels interessos i dels conceptes previs de l'alumnat. El professorat mantindrà una actitud de diàleg amb els alumnes, animant-los a participar, fent-los preguntes, convidant-los a que reflexionin sobre les qüestions tractades, amb la finalitat, també, de detectar dificultats o errors en els concepte.

Evitarem els enfocaments dogmàtics de la matèria ja que aquesta disciplina només té sentit si es parteix del diàleg tolerant. Així, sempre que sigui possible, s'oferirà als i a les alumnes diferents solucions que s'han plantejat als problemes filosòfics. Així esperem aconseguir que siguin ells els que comprovin la diversitat de respostes, criteris i formes de pensar que ens ofereix la reflexió filosòfica.

El professor es farà ressò de les informacions d'actualitat que poden tenir interès per la matèria, per tal d'apropar la filosofia a la vida quotidiana dels alumnes i d'estimular en els alumnes l'autonomia de pensament i acció, així com la capacitat de sentir-se interpel·lats pel medi en què vivim.

L'alumnat, per la seva part, ha de fer l'esforç d'interioritzar un bagatge bàsic de conceptes i coneixements amb els que poder reflexionar. A més, ha de consolidar hàbits de treball intel·lectual, i entre aquests estaria el saber sintetitzar missatges orals, això és agafar apunts, fer esquemes, aprendre a desenvolupar temes amb ordre, claredat i coherència, expressar de forma escrita o oral les pròpies opinions, les problemàtiques filosòfiques o diferents teories dels autors.

Proposem doncs, una metodologia, que parteix dels interessos i dels conceptes previs de l'alumnat, posant una especial atenció en el procés d'aprenentatge i intentant que l'alumnat reflexioni sobre el propi aprenentatge i sobre els continguts i temes tractats a classe, procurant que els puguin anar relacionant amb la seva experiència quotidiana fent-los útils i integrant-los en una unitat de sentit. No pretenem, per tant, que totes les sessions siguin "classes magistrals". Ara bé, hem de tenir molt present que la reflexió que pretenem resulta molt poc productiva si no es té un bagatge bàsic de termes, conceptes i coneixements amb els que poder reflexionar.

Dit això, l'estructura bàsica d'una sessió en aquest nivell podria ser la següent: **Activitat inicial d'exploració de preconceptes,** (pot ser una activitat oral i participativa) presentació en un esquema del nucli temàtic i desenvolupament per part del professor dels continguts, activitats individuals i/o en grup per part del alumnat, **activitats de síntesi o avaluació**. Introduirem activitats que ens permetin saber quins són els coneixements previs de l'alumnat, proposarem per fer a classe o a casa activitats que permetin a professor i també als alumnes saber quin és el nivell d'assoliment dels aprenentatges. També plantejarem **activitats d'ampliació i reforç** (recercar de dades, dissertacions, breus comentaris de text, exposicions dirigides a la resta del grup etc.)

Finalment, per aquest curs volem introduir **l'entorn Moodle**, àmpliament implantat a l'institut, com a recurs didàctic pel desenvolupament de la matèria de Filosofia. Considerem que és una bona manera fer més àgil la comunicació entre professor i

alumne, així com un recurs que pot resultar engrescador per els alumnes i que alhora s'acosta a la seva realitat més quotidiana, sense oblidar que ajuda a l'estalvi de paper i fotocòpies.

Durant el curs oferirem als alumnes a més de la possibilitat de fer algunes lectures recomanades i relacionades amb els continguts del curs que serviran d'elements d'ampliació i reforç del que anem treballant a classe.

Atenent el que indica **l'Ordre ECD/65/2015, de 21** de gener introduirem

Estratègies interactives diverses: aprenentatge basat en projectes, els centres d'interès, l'estudi de casos o l'aprenentatge basat en problemes i

Metodologies de caràcter actiu i contextualitzat, fomentant al màxim la participació dels alumnes i possibilitant l'adquisició i l'ús dels coneixement en situacions reals.

6.3. *MATERIALS*

Pel que fa als MATERIALS, és convenient utilitzar recursos variats i així poden servir tots els recursos que tinguem a la nostra disposició a fi de despertar l'interès dels alumnes per aprendre i aconseguir, així, que s'impliquin de forma activa en les dinàmiques plantejades. Des d'aquest punt de vista, volem reiterar la utilitat de les metodologies actives, que fan que l'aprenent sigui protagonista i constructor del seu propi procés en comptes d'un simple espectador i receptor de continguts. Les TIC, sempre que tenguin en compte el criteri anterior, solen ser eines molt útils per aconseguir captar l'atenció dels joves.

Els Materials i recursos didàctics seran els següents:

Quadern d'aprenentatge o Portfoli que reunirà tot el material tant:

Aquell aportat pel professors fitxes, fragments de textos, premsa, fotocòpies etc.

Aquell material que elabori, generi o trobi l'alumne: apunts activitats, tasques, presentacions, treballs exercicis etc. En aquest quadern es conserven les **evidències** de tot el procés d'aprenentatge de l'alumne.

Material TIC: ordinadors personals o ordinadors d'aula, Smartphones, plataforma **Classroom o Moodle** presentacions, qüestionaris interactius, kahoots, Blocs, Webs. ETC

Cap nivell compta amb llibre de text obligatori

7. Distribució espai-temps.

Segons les activitats que duguem a terme, necessitarem diferents tipus d'agrupaments: individuals, en parelles, en gran grup o petit, debats, etc., per la qual cosa la distribució de l'espai ha de ser flexible i ha de permetre diferents tipus d'intercanvis. En ser possible prioritzarem els treball cooperatiu i l'aprofitament de l'espai classe de forma dinàmica i flexible. Tot i això les limitacions d'espai i la mida del grup fan que també haguem de fer agrupaments més tradicionals i que ens haguem d'adaptar a l'espai (Aules modulars, aules grup) tal i com està.

Pel que fa al temps en general ens cenyirem a les sessions de 55 minuts però en

ser necessari (Proves, sortides, activitats) aquesta temporització es pot veure ampliada per adaptar-se a l'activitat que duguem a terme.

Degut a que Valors Ètics matèria només compta amb una hora setmanal es tendirà a desenvolupar els continguts de manera que cada sessió tengui sentit per si mateixa, i cada setmana es pugui acabar un apartat i iniciar-ne un altre a la setmana següent.

8. Activitats d'ampliació i de reforç.

Es procurarà treballar sempre des d'activitats amb diferent grau de dificultat, obertes i flexibles així com amb activitats d'ampliació i si escau de reforç per tal d'atendre la diversitat que pugui presentar el nostre alumnat. En tot cas seguirem les indicacions del departament d'Orientació per treballar de forma individualitzada amb cada alumne quan això sigui necessari. Les possibles ACI s'elaboraran a partir dels informes i els criteris aportats per el Departament d'Orientació i seguint les pautes que s'estableixin per a cada cas particular i assegurant que tots els alumnes poden participar i fer el seu camí d'aprenentatge.

9. Elements transversals tractats.

9.1. Comprensió lectora.

La Comprensió lectora és un element fonamental per les matèries del departament de FILOSOFIA: La lectura comprensiva de textos filosòfics o no i el comentari de textos i la interpretació dels casos i enunciats requereix que l'alumnat desenvolupi una comprensió lectora adient, tant en suport imprès com digital. En aquest sentit, es fomentarà la lectura comprensiva, i l'anàlisi de distints tipus de text així com el comentari crític dels mateixos.

9.2. Expressió oral i escrita.

L'expressió oral en especial de les pròpies opinions i arguments en el diàleg a l'aula és un dels pilars fonamentals de les nostres sessions. L'oralitat és el canal habitual de comunicació entre alumnes i el professorat en les activitats d'aula. La capacitat d'expressar i argumentar el propi punt de vista de forma clara i significativa de missatges orals i escrits usant el registre adequat el treballarem en desenvolupar la competència lingüística tant de forma oral com escrita (Presentacions, debats, exposicions, activitats etc. Per altra banda l'expressió escrita té el seu tractament dins de l'elaboració d'escrits tant en les activitats, comentaris o dissertacions filosòfiques com en les mateixes proves escrites o treballs. sobre suport manuscrit o digital en proves objectives, treballs i informes de laboratori.

9.3. Comunicació audiovisual.

La comunicació audiovisual té el seu tractament en activitats com la **fotofilosofia,** les presentacions orals, en les que els recursos audiovisuals com fotografies o petites peces de vídeo proporcionen el suport dels missatges. I també en tota una sèrie d'activitats basades en film o películes que podem considerar clàssiques en la història del cinema. Aquest tractament de la comunicació pot ser més significatiu dins de la realització d'activitats com projectes de realització de petits videos o documentals que poden ser una bona activitat de síntesi de la matèria.

9.4. Tecnologies de la informació i la comunicació.

Les tecnologies de l'informació i la comunicació (TIC) tenen el seu tractament específic al llarg de totes les etapes i sessions del departament, des de les presentacions del professor, l'ús del moodle, els chromebooks o el classroom, passant per l'ús del bloc com a eina pedagògica o la recerca d'informació a través de la xarxa. resulta impossible separar aquest tractament de les nostres sessions. Totes les activitats que plantegen el desenvolupament de la competència digital permetran el tractament d'aquest element transversal.

9.5. Esperit emprenedor basat en aptituds com la creativitat, l'autonomia, la iniciativa, el treball en equip, la confiança en un mateix i el sentit crític.

L'ús de metodologies actives com l'aprenentatge basat en la resolució col·laborativa de problemes o el treball col·laboratiu en projectes interdisciplinars, o l'autonomia que donem a l'alumne per seleccionar aquells temes que vol tractar o en els que vol aprofundir, permeten el tractament d'aquests elements. El treball de l'autoestima i l'intel·ligència emocional o el simple coneixement en tots els nivells permeten desenvvoljpar aquest temes de forma més o menys profunda. a més totes les activitats i tasques adreçades al desenvolupament de la competència aprendre a aprendre comporten també el tractament d'aquests elements.

9.6. Educació cívica i constitucional.

La naturalesa de les matèries que tractem al departament permeten tractar aquest element transversal d'una forma bastant exhaustiva. Tant de forma teòrica en forma de contingunts tant a Valors com a Filosofia o història de la filosofia, com de forma pràctica amb la realització de les tasques col·laboratives des d'un enfocament inclusiu que comporta per a l'alumnat l'exercici d'actituds de respecte als altres i dels principis democràtics. Mereix especial esment en aquest apartat, la discussió i anàlisi que es fa del contingut i forma del text constitucional i la seva funció sempre des d'un punt de vista crític i reflexiu.

10. Procediments de suport i de recuperació.

Pel que fa als procediments de suport i recuperació partirem del que estableix el **Pla d'Atenció a la Diversitat** del nostre centre. Però també atendrem al fet que les activitats proposades a l'alumnat seran planificades des d'un plantejament inclusiu, el suport ordinari es realitzarà d'acord amb el Pla d'Atenció a la Diversitat i en coordinació amb el departament d'Orientació. D'acord amb la normativa vigent, el departament elaborarà les adaptacions curriculars significatives per a aquells alumnes pels què s'hagin d'atendre necessitats educatives especials.

Pel que fa als **procediments de recuperació** a part del que ja s'ha dit per a cada etapa i nivell educatiu en apartats anterior, la recuperació en el context del caràcter continu i formatiu de l'avaluació de l'alumnat, s'entén com a segona oportunitat per a l'assoliment dels objectius establerts per a cada una de les matèries. Els procediments per a la recuperació per a les etapes de l'educació secundària i batxillerat s'establiran d'acord amb els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables no assolits durant el curs. Per a la qualificació de les proves de l'avaluació extraordinària el professorat tendrà en compte l'evolució de l'alumnat al llarg de tot el curs i es fonamentaran en la tasca de recuperació proposada després de l'avaluació ordinària i la prova objectiva que s'estableixi.

10.1. Pla de suport als alumnes repetidors

Ens atenem al que indica Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 8 de novembre de 2017 per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes de l'educació secundària obligatòria i al que indica l'ordre Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 19 de desembre de 2017 per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes del batxillerat a les Illes Balears per al curs 2017-2018

L'objectiu d'aquest **Pla de repetidors** és que aquells alumnes repetidors assoleixin els objectius, competències que marca la programació per el curs. Tant si tenen la matèria aprovada en l'any anterior com si no la van superar, en aquest darrer cas el professorat responsable d'aquests alumnes i el seu seguiment serà el professorat titular que els tingui a classe. S'encarregarà de fer un seguiment tutorial d'aquests alumnes amb una periodicitat trimestral també s'encarregarà de La planificació de les accions que impliquin l'aprofitament i/o l'ampliació d'activitats i aprenentatges duits a terme el curs anterior, així com les estratègies d'aprenentatge per superar les dificultats del present curs. Aquest pla es concreta en les següents mesures:

Per a tots aquells alumnes que repeteixin curs es durà a terme **un seguiment** de la seva evolució. Aquest seguiment que podrà ser individualitzat farà especial atenció al fet que l'evolució de l'alumne sigui positiva i vagi superant les distintes avaluacions. Quan sigui necessari es podran oferir **activitats de reforç o d'ampliació** destinades a aconseguir que l'alumne consolidi aquells continguts i competències no assolits o **pugui diversificar**

els continguts i no tenir la impressió de repetir exactament les mateixes activitats i continguts que l'any anterior.

10.2. Pla de suport als alumnes amb matèries pendents dels cursos anteriors.

10.2.1. VALORS ÈTICS

Ens atenem al que indica Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 8 de novembre de 2017 per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears per al curs 2017-2018

L'objectiu d'aquest **Pla de pendents** és que aquells alumnes amb la matèria pendent assoleixin els objectius, competències que marca la programació per el curs que tenen pendent. El professorat responsable d'aquests alumnes i el seu seguiment serà el professorat titular que els tingui a classe. S'encarregarà de fer un seguiment tutorial d'aquests alumnes amb una periodicitat trimestral. Aquest pla serà avaluat a la memòria de final de curs. Aquest pla es concreta en les següents mesures:

S'oferirà la possibilitat de recuperar la matèria a aquells alumnes que la tinguin suspesa mitjançant l'elaboració d'un dossier d'activitats de reforç (40 % de la nota) i una prova escrita de recuperació (60 % de la nota) que es durà a terme el mes de maig. La qualificació final correspondrà a la mitjana ponderada de les dues notes. Es podrà oferir als alumnes la possibilitat de repartir la feina en distintes part al llarg dels tres trimestes. Es durà a terme un programa de tutorització amb un seguiment trimestral per part del professorat de valors ètics, dels alumnes amb la matèria pendent. En cas que el treball continuat no sigui suficient per recuperar la matèria l'alumne haurà de fer la prova de maig i lliurar el dossier complet.

"Si durant el primer i segon trimestre del curs, l'alumne, supera la matèria del curs actual, es podrà considerar, a la segona avaluació, que l'alumne ha superat la matèria pendent del curs anterior".

10.2.2. FILOSOFIA Batxillerat.

Ens atenem al que indica l'ordre Resolució del director general de Planificació, Ordenació i Centres de 19 de desembre de 2017 per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes del batxillerat a les Illes Balears per al curs 2017-2018

L'objectiu d'aquest pla és que aquells alumnes amb la matèria pendent assoleixin els objectius, competències que marca la programació per el curs que tenen pendent. El professorat responsable d'aquests alumnes i el seu seguiment serà el professorat titular que els tingui a segon de batxillerat. S'encarregarà de fer un seguiment tutorial d'aquests alumnes amb una periodicitat trimestral. Aquest pla

serà avaluat a la memòria de final de curs. Aquest pla es concreta en les següents mesures:

Es tindran dues possibilitats de recuperar la matèria pendent:

La primera, mitjançant dos exàmens parcials. El primer examen es farà aproximadament en el mes de desembre (després dels exàmens), i el segon, el mes Març també després dels exàmens de la segona avaluació. Els continguts de la matèria estaran dividits en dos blocs, un per a cada parcial. En cas de no haver superat els parcials, l'alumnat podrà presentar-se a un examen extraordinari de pendents que es farà abans de final de curs on s'avaluarà tot el conjunt de la matèria i representarà el 100% de la nota. Es farà un seguiment trimestral dels alumnes amb la matèria suspesa per part del professorat de segon de Batxillerat per tal d'assegurar l'èxit. Si a final de curs l'alumne supera positivament el curs i la matèria d'Història de la Filosofia de segon de batxillerat automàticament la matèria de Filosofia de primer queda recuperada.

11. Activitats complementàries i extraescolars que es pretenen fer des de l'equip docent. (Adaptades a la normativa sanitària)

11.1. VALORS ÈTICS

Les activitats que s'intentarà realitzar durant el curs dependran del propi desenvolupament de la matèria i dels alumnes però sobretot dels distints escenaris que es vagin desenvolupant al llarg del curs. Per això creiem convenient no programar-les totes de forma definitiva i amb antelació sinó que ja es comentaran en la programació d'aula i es recolliran en la memòria final del departament. Entre les activitats que si tenim previstes hi ha:

- La participació dels alumnes de filosofia de 4t en la miniolimpíada de Filosofia organitzada per al UIB., sempre que es faci telemàticaTambé intentarem reeditar la Paradeta de Comerç Just durant els patis.
- A partir del segon trimestre dins els marc de la **Xarxa de Centres de Començ-Just**. (Especialment als cursos de tercer i quart d'ESO) Tot dependrà del que es pugui desenvolupar davant les mesures covid.

Aquestes activitats es duran a terme durant l'horari lectiu interferint el mínim possible en el desenvolupament normal de les classes i en coordinació amb la comissió d'activitats extraescolars. Si durant el curs sorgeix de forma imprevista alguna proposta interessant per els nostres alumnes també la realitzarem coordinant-nos amb la comissió d'extraescolars i les consignarem en la memòria de final de curs.

11.2. BATXILLERAT

Les activitats que s'intentarà realitzar durant el curs dependran del propi desenvolupament de la matèria i dels alumnes però sobretot dels distints escenaris que es vagin desenvolupant al llarg del curs. Per això creiem convenient no programar-les totes de forma definitiva i amb antelació sinó que ja es comentaran en la programació d'aula i es recolliran en la memòria final del departament. Entre les activitats que si tenim previstes hi ha:

- Participació en les **Olimpíades de Filosofia** organitzades per la UIB si són telemàtiques
- Participació en el concurs de **Fotofilosofia** organitzat per l'universitat autònoma de Barcelona i el grup CREAIF.
- Per aquest curs tenim prevista l'organització des de la matèria de PSICOLOGIA de segona de Batxillerat d'una Sortida a l'hospital Psiquiàtric de Palma.

12. Adaptacions necessàries per atendre l'alumnat amb NESE

12.1. Plans d'actuació.

Per a cada un dels nivells on el departament imparteix matèries el professorat prendrà en consideració les circumstàncies individuals de cada un dels alumnes amb NESE, informació que haurà facilitat mitjançant la tutoria el departament d'Orientació del centre. Així s'atendran les recomanacions que, per a cada cas, calgui tenir en compte en el disseny de les activitats d'aprenentatge per tal de facilitar l'assoliment dels estàndards d'aprenentatge avaluables de les matèries. En cas que sigui aconsellable la redacció d'una adaptació curricular (AC o ACI) per a l'alumne amb NESE aquesta la redactarà el professor titular de la matèria tenint en compte les indicacions del departament d'Orientació, la implementació de l'adaptació curricular serà monitorada pel que fa al grau d'assoliment dels criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge avaluables de la matèria i, d'acord amb el departament d'Orientació i l'equip educatiu del grup de l'alumne, per poder atendre els canvis que es produeixin durant el curs escolar pel que fa a les circumstàncies personals de l'alumne i la seva evolució acadèmica.

12.2. Criteris per a l'elaboració de les Adaptacions Curriculars.

Quan no sigui possible un plantejament inclusiu de les activitats d'aprenentatge que es dissenyen per a tot l'alumnat, tenint en compte les recomanacions per a la situació particular de cada alumne, el professor titular de la matèria redactarà l'adaptació curricular individual necessària amb la intenció inicial que no siguin significatives en l'assoliment dels estàndards d'aprenentatge avaluables de les matèries.

En el cas en què sigui justificable haver de plantejar una adaptació curricular significativa, aquesta prioritzarà la participació de l'alumne en el grup així com la seva inclusió amb la màxima normalitat possible.

12.3. Mesures individuals de suport en vistes al desenvolupament de les competències i l'assoliment dels objectius

Les Mesures de suport individuals del departament de Filosofia es concreten en el disseny d'activitats i proves per tal d'assegurar l'assoliment dels objectius i competències sigui el més satisfactori i ampli possible per part de tots els alumnes. Per aquest curs no comptem amb professorat de suport per poder implementar mesures individuals a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge, per tant des d'una perspectiva inclusiva el disseny de les tasques d'aprenentatge, es farà de manera que el professorat establirà mesures de suport en aspectes concrets de les activitats per tal de facilitar el desenvolupament de les competències clau en les matèries i l'assoliment dels estàndards d'aprenentatge avaluables, tant pel que fa al contingut i forma de les activitats com pel que fa a l'avaluació d'aquestes tasques obertes i flexibles de la matèria de valors o de Filosofia permeten fer-ne un disseny inclusiu que permet atendre la diversitat de les nostres aules.

13. Seguiment de la programació didàctica. Indicadors d'assoliment.

El seguiment de la programació didàctica es durà a terme a través de les reunions de departament com a mínim una vegada per trimestre i es valorarà tant el seu desplegament i aplicació a l'aula per a cada nivell i grup, com la seva efectivitat dins el procés ensenyament-aprenentatge i sobre els resultats dels alumnes. Quan sigui necessari es faran les modificacions que s'acordin en les reunions de departament es recolliran a la memòria anual i es prendran en consideració per al curs vinent.

Els indicadors d'assoliment de la programació seran de dos tipus, un quantitatiu i un qualitatiu. Pel que fa al primer el departament considera que per a cada matèria 3 cinquenes parts de l'alumnat que realitza les tasques proposades pel departament i hauria de poder assolir una qualificació positiva en la convocatòria ordinària. Pel que fa al qualitatiu tant el professorat com l'alumnat s'han de sentir "satisfets o molt satisfets" amb la concreció d'aquesta programació en cada una de les matèries i grups.

14. Prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia, inclòs l'estudi de qualsevol crim contra la humanitat.

La matèria de Valors Ètics però també en gran mesura les de Filosofia i Història de la Filosofia són les matèries més adequades per anar treballant tant implícitament com explícita els temes de prevenció de la violència de gènere, el masclisme, la violència terrorista així com l'educació per la pau o la lluita contra les actituds i els prejudicis racistes xenòfobs o de qualsevol altre tipu. De fet entre els continguts de les nostres matèries aquests temes apareixen desenvolupats i treballats de diferents maneres. Per

tant hi farem una especial menció en el disseny de les activitats i els continguts que treballem a classe. Però de forma més específica treballarem per promoure La igualtat efectiva entre homes i dones, la prevenció de la violència de gènere, dels valors inherents al principi d'igualtat de tracte i de no discriminació per qualsevol condició o circumstància personal o social. Així com l'aprenentatge de la prevenció i la resolució pacífica de conflictes en tots els àmbits de la vida personal, familiar i social, així com dels valors que sustenten la llibertat, la pau, la justícia, la igualtat, el pluralisme polític, la democràcia, el respecte als drets humans i el rebuig a la violència, el respecte i la consideració a les víctimes del terrorisme, la pluralitat, el respecte a l'Estat de dret i la prevenció del terrorisme i de qualsevol altre tipus de violència.